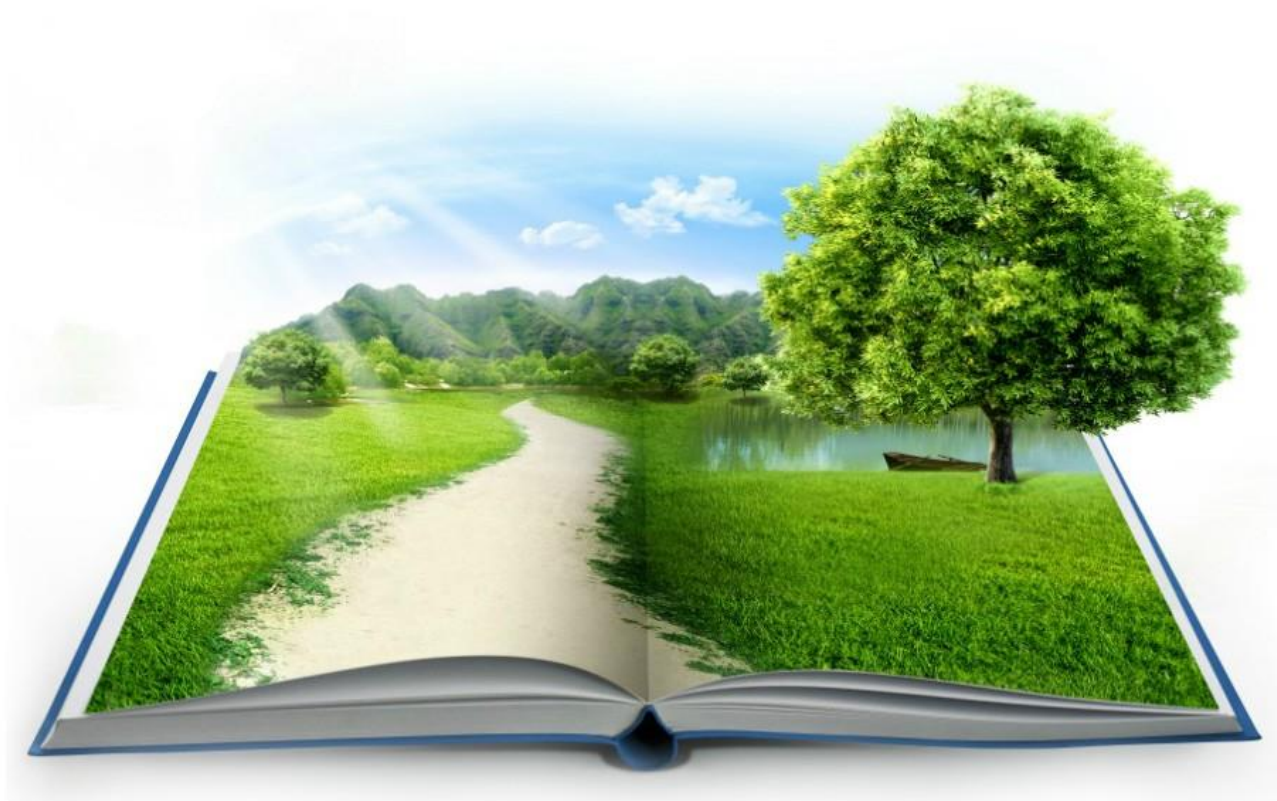

ПРОГРАМА
ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ВЪЛЧЕДРЪМ
2021-2028 Г.

ПРИЕТА С РЕШЕНИЕ НА ОБЩНСКИ СЪВЕТ – ВЪЛЧЕДРЪМ № 19,
ПРОТОКОЛ № 3/15.12.2023г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение	4
Раздел I. Анализ на средата	7
1. Природо-географски фактори	7
1.1. Географска характеристика, местоположение и граници	7
1.2. Административно – териториална характеристика	8
1.3. Релеф, поземлени и горски ресурси	9
1.4. Почви и полезни изкопаеми	12
1.5. Климат	13
1.6. Води	14
2. Социално-икономически фактори	15
2.1. Демографски и социални характеристики	15
2.2. Икономически показатели	17
2.3. Промисленост	19
2.4. Селско стопанство	20
2.5. Горско стопанство	23
3. Анализ по компоненти на околната среда	23
3.1. Атмосферен въздух	23
3.2. Води	27
3.3. Земи и почви	31
3.4. Зелена система и биоразнообразие	33
4. Анализ по фактори на въздействие върху околната среда	38
4.1. Отпадъци	38
4.2. Шум	50
4.3. Здравно-хигиенни аспекти на околната среда	51
5. Управленски и финансови фактори	53
5.1. Структура на управлението на дейности, свързани с ОС	53
5.2. Сътрудничество с други институции и организации	56
5.3. Общински бюджет и финансиране на дейностите по ОС	57
5.4. Информирание на обществеността	58
Раздел II. SWOT АНАЛИЗ	59
Раздел III. Визия за околната среда на общината.....	61
Раздел IV. Цели на програмата за опазване на околната среда	62
1. Генерална стратегическа цел.....	62
2. Специфични цели	62
Раздел V. План за действие	65
Раздел VI. Организация за изпълнението на програмата	77
Раздел VII. Мониторинг и контрол	78

Раздел VIII. Нормативна и стратегическа рамка	79
Списък на често използваните съкращения	83

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1 - Раздел „Лечебни растения“ към Програма за опазване на околната среда на община Вълчедръм 2021-2028 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската програма за опазване на околната среда (ОПООС) очертава целите и действията, насочени към опазване, възстановяване и възпроизводство на естествената околна среда, поддържане на разнообразието на живата природа, разумното използване на природните богатства и ресурси в контекста на устойчивото развитие на община Вълчедръм.

Програмата се основава на концепцията, че предотвратяването на отрицателните изменения на екосистемите и нарушаването на техните функции в следствие на антропогенните въздействия е ключов фактор за постигане на глобалната цел на политиката по устойчиво развитие – подобряване на качеството на живот и благосъстоянието. В този смисъл ОПООС цели не само по-устойчива околна среда, но и по-добро качество на живот на населението.

Настоящата Програма за опазване на околната среда за периода 2021-2028 г. е разработена в условията на приемственост спрямо предходни общински екологични документи, стопански, финансови и други проучвания за територията на общината. При изготвянето на Плана за действие към ОПООС е обърнато специално внимание на Плана за интегрирано развитие на общинат Вълчедръм за периода 2021-2028 г. за постигане на съвместимост с целите, проектите и дейностите по опазване на околната среда.

Общинската Програма за опазване на околната среда (ОПООС) е разработена на основание чл. 79, ал. 1 и ал. 2 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и се приема от Общинския съвет. Тя е необходима за устойчиво решаване на екологичните проблеми на територията, запазване на доброто състояние на околната среда и формиране на адекватна политика на Общинска администрация Вълчедръм за ефективно и целесъобразно използване на ресурсите. Програмата обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на Общините в съответствие с нормативните документи по опазване на околната среда.

Основните задачи, които се поставят с Програмата, са свързани с актуалните проблеми по опазване на околната среда, бъдещите инициативи за снижаване на вредните последици от човешката дейност, както и изготвяне на работен план, съдържащ организация на изпълнение, начини на финансиране, отговорни звена, методи за контрол, превантивни дейности и др. В ОПООС се поставят и задачи за интегриране на икономическите и социалните цели с тези по опазването на околната среда при планиране на общинските дейности и създаването на оптимална екологична обстановка с траен ефект за обществото.

Целите на програмата се свеждат до:

- Акцентиране върху най-важните екологични проблеми на общината;
- Сравняване и привеждане в съответствие с националните и европейски приоритети;

- Обвързване на бъдещите проекти на общинската администрация и дейностите в програмата с националните и световни тенденции и стратегии по управление на околната среда;
- Създаване на организация за насочване на силите на общинските и държавни органи, частния и държавен бизнес, граждански сдружения, научни организации и гражданството към изпълнение на заложените в плана приоритетни мерки или за предотвратяване на нови замърсявания;
- Откриване на източници за финансиране (национални и международни програми, европейски фондове и др.).

Програмата се основава на следните **основни принципи**:

Устойчиво развитие

Устойчивото развитие се дефинира като развитие, което „посреща потребностите на настоящото поколение без да е в ущърб на възможността бъдещите поколения да посрещнат собствените си нужди“. То се постига посредством осъществяването на политики, при които се хармонизират и интегрират икономическото, социалното развитие и опазването на околната среда, като се предотвратяват бъдещи замърсявания и се съхранява биологичното разнообразие.

Опазване на природните ресурси

Постигането на целите на устойчивото развитие изисква съблюдаването на принципа устойчиво използване на природните ресурси и принципа на заменяемост. Природните ресурси следва да се използват при условия и по начини, при които да се съхраняват екосистемите и присъщото им минерално, биологично и ландшафтно разнообразие. Моделите на потребление на възобновяеми ресурси следва да гарантират тяхното непрекъснато и ефективно обновяване, както и запазване и подобряване на качеството им.

Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики

Според този принцип е необходимо изискванията за опазване на околната среда да бъдат интегрирани в секторните политики и в тези на национално, регионално и местно равнище.

Замърсителят плаща за причинените вреди

Замърсителят заплаща глоби и такси, ако извършваните от него дейности причиняват или могат да причинят натиск върху околната среда, или ако произвежда, използва или търгува със суровини, полуфабрикати и готови продукти, съдържащи материали, увреждащи околната среда. Замърсителят трябва да поеме екологичните разходи, за предприемане на превантивни мерки, ако в резултат на дейността му е възникнала непосредствена заплаха за екологични щети, както и за оздравителни мерки при настъпване на екологични щети.

Прилагане на чисти технологии

Необходимо е да се насърчава въвеждането на „чисти технологии“ и постепенно да се преустановява използването на технологии, които причиняват вредни въздействия върху околната среда. Следва да се прилагат „най-добри налични техники“ в индустрията и енергетиката по смисъла на Директива 96/61/ЕС за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването, както и „добри земеделски практики“ в селското стопанство, съгласно дефиницията на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (FAO).

Използване на икономически инструменти за опазване и подобряване състоянието на околната среда

Икономическите инструменти, които се използват за целите на екологичната политика е необходимо да включват стимули за въвеждане на съобразени с опазването на околната среда технологии, иновации, дейности и практики, и да предвиждат постепенно премахване на субсидии, които подкрепят дейности, причиняващи вредни въздействия върху околната среда.

Потребителят плаща

Всеки, който ползва природни ресурси и услуги следва да заплаща реалната цена за тях и да покрие разходите за възстановяването им.

Споделена отговорност

Всички страни, които носят отговорност за замърсяване на околната среда трябва да участват в разрешаването на възникналите екологични проблеми.

Достъп до информация за околната среда

Компетентните органи следва да предоставят на обществеността информация за околната среда. Всеки има право на достъп до наличната информация за околна среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

Участие на обществеността във вземането на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда

На обществеността следва да бъде осигурена възможност да участва в процеса на вземането на решения за околната среда, както и да й бъде осигурен ефективен достъп до правосъдие по въпроси на околната среда.

В тази връзка, ОПООС на община Вълчедръм съдържат раздели, които са обособени по компоненти и фактори на околната среда и следват както разпоредбите на специалните закони по околна среда, така и другите национални планове и програми, които се приемат в отделните сектори, като въздух, води, почви, отпадъци, шум. Поставен е акцент върху използването в максимална степен на наличните и потенциални благоприятни възможности, оползотворяването на природните ресурси чрез неутрализиране на заплахите, които средата поставя:

- преустановяване замърсяването на водите и почвите - изграждане на канализационни системи и съоръжения за пречистване на отпадъчните води;
- подобряване състоянието на екосистемите и биологичното разнообразие;

- развиване на екологично земеделие и отстраняване на факторите, водещи до деградация на почвите и влошаване на агротехническите им показатели;
- разширяване и усъвършенстване на системата за управление на отпадъците;
- намаляване замърсяването на атмосферния въздух и ограничаване на шумовите емисии.

Програмата за опазване на околната среда на община Вълчедръм 2021-2028 г. е документ с отворен статут, с възможност за периодично допълване, доразвиване и разширяване на обхвата, в съответствие с настъпилите промени в приоритетите на общината, в екологичното законодателство и в стратегическото развитие на държавата.

Основният използван инструментариум при разработване на програмата е стратегическото планиране, почиващо на социално-икономически и SWOT анализи. ОПООС поставя началото за решаване на екологичните проблеми, натрупани през последните години, чрез привличане на всички заинтересовани страни за участие с цел предприемане на действия за отстраняването им.

РАЗДЕЛ I. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

1. Природо-географски фактори

1.1. Географска характеристика, местоположение и граници

Фиг. 1: Карта на област Монтана

Община Вълчедръм е разположена в Западната Дунавска равнина и заема североизточната част на област Монтана. Територията на общината е 431,5 кв. км, което представлява 11,8% от общата площ на област Монтана и около 2% от територията на Северозападен район (СЗР, NUTS 2).

Община Вълчедръм граничи: на север - с река Дунав, на изток - с общините Козлодуй и Хайредин от област Враца, на юг и югозапад - с общините Бойчиновци и Якимово, област Монтана, на северозапад - с община Лом, област Монтана. Общината има излаз на река Дунав в района на с. Долни Цибър и с. Горни Цибър и има изградени транспортни връзки с всички съседни общини.

Урбанистичната структура на община Вълчедръм се характеризира с 11 населени места - административния център град Вълчедръм и 10 села: Ботево, Бъзовец, Септемврийци, Горни Цибър, Долни Цибър, Златия, Игнатово, Мокреш, Разград, Черни връх.

Град Вълчедръм е разположен на 43 км от областния град Монтана, на 152 км от столицата на страната гр. София, на 442 км от гр. Варна, на 552 км от град Бургас, на 292 км от град Русе и на 303 км от град Пловдив. Общината включва 7 населени места, административния център - гр. Вълчедръм и селата: Бяга, Жребичко, Исперихово, Козарско, Равногор и Розово и две курортни селища – „Васил Петлешков” и „Розовски врз”. Средната гъстота на населените места е 3,06 н.м./100 км² при средна за страната – 4,78 н.м./100 км².

1.2. Административно – териториална характеристика

Община Вълчедръм е една от 11-те общини в област Монтана. Тя е на трето място по територия и на четвърто по население сред общините в областта.

В община Вълчедръм живее 6,54% от населението на област Монтана (8 206 души към 31.12.2020г.) и само 1,13% от населението на СЗР. Най-голяма е концентрацията на населението в общините Монтана и Лом - 56% от общия брой жители на областта. (Таблица 1)

Най-малката община в област Монтана по територия е Медковец, а по население - Георги Дамяново. Най-голяма по територия и население е община Монтана, съответно (676 кв.км) и (47 014 души).

Средната гъстота на населението в община Вълчедръм (19,13 души на кв.км за 2020 г.) е много по-ниска от средните стойности за област Монтана (34,72), от средната гъстота за страната (63,00) и за СЗР (38,01).

По брой населени места (11), община Вълчедръм се нарежда на пето място в областта. Най-много са населените места в община Монтана - 24, а най-малко в община Якимово - 4.

Таблица 1: Сравнителна характеристика на община Вълчедръм и останалите общини в област Монтана

Район, област, община	Територия кв. км.	Население брой 31.12.2020 г.	Гъстота на населението за 2020 г. (души на кв.км.)	Населени места (брой)	Градове (брой)	Села (брой)	Равнище на урбанизация ¹ (%)
Република България	110372	6916548	63,00	5256	257	4999	73,73
<i>Северозападен район</i>	19 047	724 165	38,01	626	45	581	63,82
Област Монтана	3 634	126 198	34,72	130	8	122	64,32
Берковица	465	15 992	34,39	20	1	19	73,80
Бойчиновци	307	8 028	26,15	13	1	12	15,49
Брусарци	195	4 187	21,47	10	1	9	21,74
Вълчедръм	429	8 206	19,13	11	1	10	36,40

¹ Относителен дял на градското население

Вършец	240	6 843	28,51	10	1	9	78,89
Георги Дамяново	297	2 180	7,34	13	-	13	-
Лом	327	23 748	72,62	10	1	9	80,78
Медковец	191	3 398	17,79	5	-	5	-
Монтана	676	46 611	68,95	24	1	23	81,55
Чипровци	285	3 094	10,86	10	1	9	49,58
Якимово	221	3 874	17,53	4	-	4	-

Източник: Национален статистически институт

Според Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 г. община Вълчедръм попада в групата на слабо урбанизирани общини - на малки градове или села, при които над 50% от населението живее в населени места под 5 хиляди жители или общините са с център град под 5 хиляди жители.

Към 2019 г. община Вълчедръм е с по-ниска степен на урбанизация спрямо тенденциите в областта, в Северозападен район и в страната. Относителният дял на градското население в общината към 2019 г. е 36,40%, което показва балансирано разпределение на населението в града и селата. За сравнение равнището на урбанизация в област Монтана за 2019 г. е 64,32%, в Северозападен район - 63,82%, а за страната - 73,73%.

Фиг. 2: Карта на община Вълчедръм

1.3. Релеф, поземлени и горски ресурси

Релефът на община Вълчедръм е предимно е низинно-равнинен до хълмист. Включва ниските части на Дунавската равнина и Златията. Средната надморска височина е около 80 м.

Равнинният характер предлага прекрасни условия за развитие на растениевъдството и за механизирани обработка на земята.

В източната половина на общината се простира западната част на обширното лъсово плато Златията. Общият наклон на платото е в посока изток-югоизток и най-високата му точка както на него, така и на община Вълчедръм е 174,5 м., разположена южно от село Горни Цибър. На запад към долината на река Цибрица и на север към река Дунав склоновете му са стръмни. На север от него покрай брега на Дунав е разположена Цибърската низина, която представлява заливна тераса на Дунав. Нейната дължина е 10 - 11 км., а ширината - 4 км. В нейната най-източна част, на брега на реката, е минималната кота на общината - 26 м.н.в.

На запад от широката долина на река Цибрица се простира обширна равнинна местност с обща денивелация от запад на изток.

Геологолитоложкият профил на община Вълчедръм е изграден от еднообразни квартернерни глини, представляващи част от деградирани и овлажнени лъсовидни глини, загубили характерните за лъса пропадъчни свойства.

По дълбочина на профила са разкрити следните пластове, характеризиращи геоложката основа в района:

- черноземна глина богата на хумусни вещества и богата коренова растителност. Мощността ѝ е постоянна - 1,30 - 1,50 м;
- глина лъсовидна, светложълта, слабо песъчлива, влажна, с характерни варовити повлекла и включения; под 3,5 - 4,0 м от терена е силно песъчлива и водонаситена.

Около 92% от територията на община Вълчедръм се състои от земеделски и горски площи. Най- голям относителен дял заема земеделската земя - 388495 дка (90,55% при средни за страната 58%).

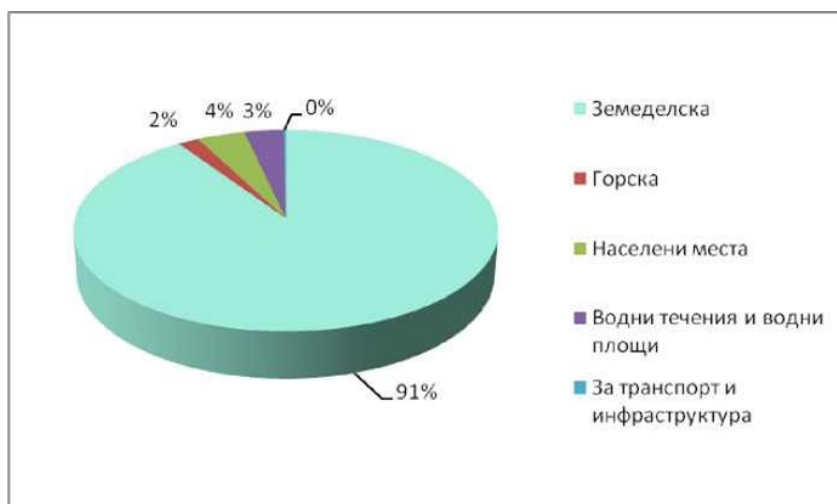
Таблица 2: Баланс на територията на община Вълчедръм (дка)

Общо	Земеделска	Горска	Населени места	Водни течения и водни площи	За добив на полезни изкопаеми	За транспорт и инфраструктура
429 018	388 495	7 687	17 613	14 511	0	712

Източник: Национален статистически институт

Населените места и другите урбанизирани територии са на второ място 4,11% или 17 613 дка. Водните площи заемат 3,38% от територията на общината, горските площи заемат 1,79 %, а площите за транспорт и инфраструктура 0,32%. Най-малък относителен дял имат териториите за добив на полезни изкопаеми - 712 дка или 0,17% от общата площ на общината.

Графика 1: Разпределение на площта на Община Вълчедръм по видове територии

Източник: Национален статистически институт

В регионален аспект територията на община Вълчедръм е в обхвата Ломската депресия в западната част на Мизийската платформа. Ломската депресия е запълнена от кватернерни образувания и неогенски седименти, за подложка на които служат палеогенски и мезозойски отложения, разкрити със структурни сондажи на дълбочина повече от 500÷700 m.

В литостратиграфско отношение приповърхностната среда на община Вълчедръм е изградена от кватернерни образувания, под които залягат неогенски седименти на Брусарската и Арчарската свита, разкриващи се като тесни ивици в основата на Дунавския бряг, по долината на р. Цибрица, десен приток на р. Дунав, и по-големите долове.

Брусарската свита е изградена от лигнитни въглища, въглищни глини и пясъци

Арчарската свита се припокрива от Брусарската свита. Дебелината ѝ обикновено е от 20÷30 m до 80÷120 m. При гр. Вълчедръм е в диапазона 50÷80 m. Представена е от разнородни жълтеникави и белезникави пясъци с глинести прослойки в основата.

Кватернерът е представен от алувиалните образувания на руслата и заливната тераса и на надзаливната лява тераса на р. Цибрица и Цибърската низина, изградени от чакъли, пясъци и глини от преотложен льос, алувиално-пролувиални образувания от пясъци и чакъли с глинест запълнител, разкриващи се по десния склон на р. Цибрица и от еолични образувания от типичен, песъчлив и глинест льос, съдържащи погребани почви от черноземен тип, заемащи платовидните участъци между реките Лом и Цибрица и Огоста.

От физико-геоложки процеси и явления съществено развитие на територията на община Вълчедръм имат ерозионно-аккумуляционните, еоловите и гравитационните процеси и явления.

Най-значими продукти на ерозионно-аккумуляционните процеси са асиметричната долина на р. Цибър със стръмни десни брегове и полегат ляв склон и запълването на негативни релефни форми в свлачищната крайбрежна ивица.

Продукт на еоловите процеси и явления е льосовият комплекс, изграждащ льосовото плато западно от р. Искър, между реките Лом и Цибрица и Цибрица и Огоста. Специфичните макроструктурни особености, високата пористост и слабите водонеустойчиви структурни връзки между частиците в льоса и льосовидните седименти определят свойството им „пропадъчност“ при взаимодействие с вода, т.е. способността на еоличните образувания в напрегнато състояние, възникващо от външни товари и/или от собственото тегло, допълнително да слягат (пропадат) при намокряне.

Дунавското крайбрежие на България, в това число и третираният негов участък в община Вълчедръм, както и десният склон на р. Цибрица, почти по цялото им протежение са поразени от гравитационни процеси и явления, сред които с най-висока значимост са свлачищата. На територията на общината са регистрирани 14 свлачища.

Вълчедръм попада в сеизмичен район от VII сеизмична степен.

1.4. Почви и полезни изкопаеми

Основните типове почви в община Вълчедръм се представят от следните четири групи:

- около 86% от равнинната територия е заета от подтипа на карбонатните черноземи;
- стабилният равнинен терен южно от гр. Вълчедръм и източно от реката е зает от подтипа - излужени черноземи - 6,3%;
- заливната тераса на р. Цибрица е заета от ливадни почви - 2,9%;
- стръмният наклон към десния бряг на реката е зает от силно ерозирали почви и оврази - 5,8%.

Ерозираните терени са крайречна зона и са общинска собственост.

Общите продуктивни възможности на земите в този агроекологичен район се характеризират със среден агрономически бал 69, което ги причислява към бонитетната група на „добрите земи“. По пригодност за отделните основни селскостопански култури те могат да се степенуват по следния начин: най-подходящи са за лозя, по-слабо пригодни са за пшеница, ябълки, захарно цвекло, царевица, люцерна и слънчоглед с бонитетен бал от 77 до 61, т.е. причисляват се към групата на „добрите земи“. Още по-малка е пригодността им за пасища и ливади, соя и ориенталски тютюн - с бонитетен бал от 57 до 46, т.е. към групата на „средните земи“.

Полезни изкопаеми

Територията на община Вълчедръм е бедна на полезни изкопаеми.

На територията на общината действат кариери за открит добив на строителни материали - варовик, пясък, глина, баластра. Като цяло количеството и качеството на полезните залежи не позволяват развитието на добивни производства със сериозно стопанско значение.

1.5. Климат

Климатът на Община Вълчедръм е типичен умерено-континентален. Режимът на валежите е с подчертан късно пролетен (юнски) максимум и зимен (февруарски) минимум и изразената тенденция за балансиране на сезонните валежни суми. Средногодишната сума на валежите е под 500 мм, като средните валежи сума на валежите е положителен фактор за самоочистване на атмосферата от замърсители. по сезони са: пролет - 150-200 мм, лято - 175 мм, есен - 125-150 мм, зима - 100-125 мм.

Фигура 3: Средни месечни температури и валежи в община Вълчедръм

Източник: www.meteoblue.com/bg

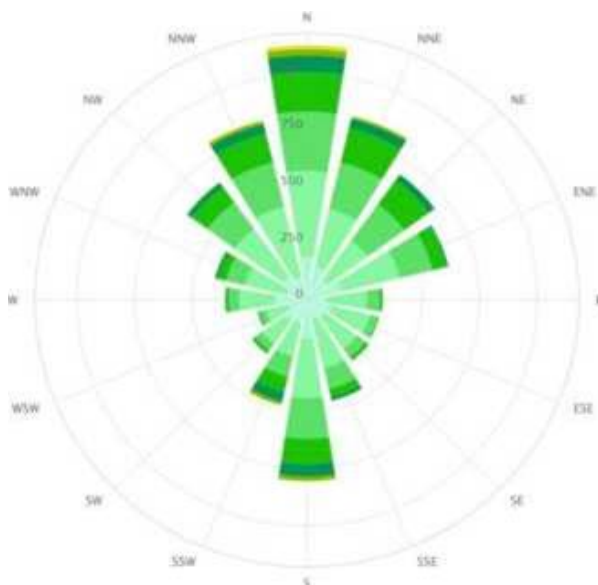
Снежната покривка се задържа 50 - 80 дни през годината, а средната ѝ височина е 10 - 20 см. Броят на засушаванията с продължителност 10 и над 10 дни за периода април - октомври е 4,5 - 5,0. Сумарната слънчева радиация е 20 - 20,5 и под 3,0 през декември, като годишната ѝ стойност е под 133.

Сравнително висока е средно януарската температура (-1,6 до - 3,2 градуса), а средно юлската - около 24 градуса. Средната годишна температура в района е 9 - 10 градуса.

На територията на Община Вълчедръм средногодишната продължителност на слънчевото греење е около 1350 kWh/m² годишно. Общината попада в пета зона, в която падащата слънчева радиация е около 4,5 kWh/m² дневно. Климатичните дадености на района са особено благоприятни за изграждане на фотоволтаични инсталации и използването на слънчеви колектори за производство на енергия.

Община Вълчедръм попада в зона в относително висок ветроенергиен потенциал и съществува реална възможност за използване силата на вятъра като енергиен ресурс. Основната посока на вятъра е северна и северозападна със скорост около 4,5 м/с.

Фигура 4: Роза на ветровете на територията на Община Вълчедръм

Източник: www.meteoblue.com/bg

Очакваните промени в климата на общината са свързани с отчетената за България обща тенденция към затопляне, както и увеличаване честотата на екстремните метеорологични и климатични явления като засушавания, проливни валежи, гръмотевични бури и градушки.

Предвижданията са за намаляване на годишната амплитуда между максималната и минималната температура на въздуха, като минималната температура се повишава по-бързо от максималната и намалява дебелината на снежната покривка. Това води до изместване на горната граница на широколистните гори към по-голяма надморска височина, увеличаване на недостига на вода в почвата, промяна в ареалите на редица видове и загуба на биоразнообразие.

1.6. Води

Община Вълчедръм е богата на водни ресурси. Основна водна артерия на територията на общината е река Цибрица. Според последните анализи и проби на РИОСВ, водите на реката са чисти. Посоката на движение на подземните води е към р. Цибрица, което показва, че реката действа като дренаж на подземните води в района.

Река Цибрица е от втора категория - водно тяло BG1WO800R1016. Тя извира от местността "Влашко поле", на около 1,7 км северно от Шеров връх и вр. Костин в Широка планина, Западен Предбалкан. Тече на североизток през Предбалкана и Дунавската хълмиста равнина в широка асиметрична долина (с по-стръмни източни склонове). Влива се в река Дунав след остров Цибър (Ибиша). Дълга е 87,5 км, с водосборна площ 933,6 км².

От анализ на данните по физикохимичните показатели за качество става ясно, че водите на В хидрогеоложко отношение територията на община Вълчедръм се характеризира с наличие на порови води. Поровите води формират следните подземни водни тела:

- Подземно водно тяло „Порови води в Кватернер - р. Цибрица (код BG1G0000QaЮ14). В границите на подземното водно тяло попадат и части от територията на община Вълчедръм. Подземното водно тяло е изградено от чакъли и пясъци.

- Подземно водно тяло „Порови води в Неогена -Ломско-Плевенската депресия (код BG1G00000N2034). В границите на подземното водно тяло попада и Вълчедръм. Подземното водно тяло е изградено от горен слой (плоцен) и долен слой (миоцен).

В терасите на реките Огоста, Цибрица и Лом са добивани посредством сондажни кладенци следните дебити: от 3,5 до 24 л/сек. в терасата на р. Огоста, от 7 до 13 л/сек. в терасата на р. Цибрица и до 20 л/сек. в терасата на р. Лом.

2. Социално-икономически фактори

2.1. Демографски и социални характеристики

Демографските ресурси с техните образователни и квалификационни характеристики са един от решаващите фактори за местното развитие и растеж. В община Вълчедръм продължават неблагоприятните демографски тенденции, формирани още в края на миналия век.

Таблица 3: Население в община Вълчедръм 2016-2020 г.

	2016	2017	2018	2019	2020
Всичко	8834	8647	8493	8286	8206
Мъже	4330	4253	4185	4082	4053
Жени	4504	4394	4308	4204	4153
В града	3238	3158	3109	3016	2978
В селата	5596	5489	5384	5270	5228

Източник: Национален статистически институт

Динамиката показва трайна тенденция на намаляване на населението в община Вълчедръм (със 7% за последните 5 години) или с 628 души през 2020 г. спрямо 2016 г.

През 2020 г. в общината живеят 8206 души. Структурата на населението по пол е сравнително балансирана - 49% мъже и 51% жени. В град Вълчедръм живеят 36%, а в селата 64% от жителите на общината.

През 2020 г. под трудоспособна възраст е над 15% от населението на община Вълчедръм. Възрастните над трудоспособна възраст са 2421 души или почти 30%. Около 55% е относителният дял на хората в трудоспособна възраст на 15 и повече години.

Таблица 5: Население под, в и над трудоспособна възраст по пол 2018 - 2020 г.

	2018			2019			2020		
	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени
Общо	8493	4185	4308	8286	4082	4204	8206	4053	4153

Под трудоспособна ²	1347	724	623	1318	708	610	1284	687	597
В трудоспособна ³	2471	2604	2028	4447	2440	2007	4501	2453	2048
Над трудоспособна ⁴	2647	990	1657	2521	934	1587	2421	913	1508

Източник: Национален статистически институт

Населението на община Вълчедръм продължава да застарява. Към 2020 г. децата до 14 г. са под 15% от жителите на общината, а възрастните над 60 годишна възраст – над 33%.

Таблица 6: Население по възрастови групи в община Вълчедръм 2016-2020 г.

Години	Общо	Възраст 0-14 г.	Възраст 15-29 г.	Възраст 30-44 г.	Възраст 45-59 г.	Възраст 60-74 г.	Възраст 75+ г.
2016	8834	1297	1429	1456	1512	1927	1213
2017	8647	1265	1439	1410	1526	1863	1144
2018	8493	1261	1422	1393	1520	1770	1127
2019	8286	1223	1374	1373	1540	1689	1087
2020	8206	1203	1344	1354	1561	1699	1045

Източник: Национален статистически институт

Когато възрастовата структура е деформирана не може да се осигури както възпроизводството на населението, така и възпроизводството на трудовия потенциал. За влошаването на възрастовата структура у нас съществено допринесоха мащабните емиграционни процеси предимно сред младите възрастови групи. Емигрирането на цели млади семейства (заедно с децата) обуславя ускоряването на процеса на застаряване, което поставя натиск върху публичните разходи за пенсии, здравеопазване и социални грижи.

Таблица 7: Естествен прираст на населението на община Вълчедръм 2016-2020 г.

Година	Живородени			Умрели			Естествен прираст		
	Общо	Момчета	Момичета	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
2016	91	48	43	231	132	99	-140	-84	-56
2017	94	55	39	233	117	116	-139	-62	-77
2018	80	45	35	206	103	103	-126	-58	-68
2019	83	42	41	221	113	108	-138	-71	-67
2020	66	30	36	232	112	120	-166	-82	-84

Източник: Национален статистически институт

Броят и структурите на населението се определят от размерите и интензивността на неговото естествено и механично (миграционно) движение.

² Под трудоспособна възраст - до 15 навършени години.

³ В трудоспособна възраст - жени от 16 до 61 години и 2 месеца и мъже от 16 до 64 години и 1 месец.

⁴ Над трудоспособна възраст - тези граници са до навършването на 61 години и 2 месеца за жените и 64 години и 1 месец за мъжете.

Естественят прираст на населението е отрицателен, средно по минус 130 души на година, като през 2020 г. достига минус 166. Средногодишният брой на живородените деца в община Вълчедръм за периода 2016-2020 г. е 83. Средната смъртност за изследваните 5 години е 225 човека годишно. Тенденциите на ниска раждаемост и висока смъртност са трайни и са причина за отрицателния естествен прираст и задълбочаващата се демографска криза в района.

Община Вълчедръм не е засегната от процесите на силна урбанизация, характерни за повечето райони на страната. Въпреки, че населението не е равномерно разпределено по общинската територия, то е сравнително балансирано между града и селата. Това обуславя необходимостта от прилагане на интегриран подход и стимулиране развитието, както на административния център, така и на малките населени места в общината.

Тенденциите, като намаляваща раждаемост и застаряване на населението, се наблюдават и в останалите общини на област Монтана и СЗР и са симптоматични за страната като цяло. В допълнение продължават да се наблюдават и задълбочават негативни тенденции, като по-високи нива на смъртност и интензивна външна миграция. Комбинацията от тези негативни процеси дава основание да се говори за демографска криза и изправя сериозни предизвикателства пред бъдещото функциониране на системите на социално осигуряване и подпомагане, здравеопазване, образование и публични финанси в общината.

Голямата пречка пред икономическия растеж, ще бъде значителното свиване на населението като цяло, както и конкретно на тези в трудоспособна възраст.

Като цяло, текущата демографска картина и перспективите за нейното развитие в средносрочен и дългосрочен план показват, че при равни други условия (при непроменени политики) демографският фактор ще компрометира възможността на икономическата система да генерира висок и устойчив растеж и ще понижава ефективността на икономическата политика, насочена към осигуряването на (предпоставки за) такъв растеж.

Политиката за преодоляване на демографската криза в района трябва да е насочена към подобряване на инвестиционната среда, защото инвестициите са тези, които създават работни места и доходи, като по този начин задържат и привличат млади хора за живот и работа в общината.

2.2. Икономически показатели

Икономиката на община Вълчедръм има предимно аграрен характер. Структуроопределящи отрасли за местната икономика са селското стопанство и търговията, като водещо значение има селското стопанство. Неговата структура на производство и специализация определят характера на цялата територия и облика на населените места. Земеделието е застъпено във всички селища на общината и има важна роля за цялостното ѝ развитие.

През последните години Община Вълчедръм се развива в неблагоприятни макроикономически условия, но бележи ръст по основните показатели на отчетените нефинансови предприятия. Икономическото развитие на общината следва общата

динамика на икономическите процеси в страната и в световен мащаб. Местните фирми са съпътствани от проблемите на предприятията в цялата страна, свързани предимно с ниска икономическа активност, липса на квалифицирани кадри, бавно навлизане на иновациите в производството и слаб инвестиционен интерес. Кризата с коронавируса COVID 19 през 2020 г. генерира значителни загуби и негативи за местния бизнес.

Таблица 8: Брой нефинансови предприятия по основни икономически дейности 2016-2018 г.

Номенклатура на икономическите дейности	2016	2017	2018
Общо	148	154	161
Селско, горско и рибно стопанство	46	54	52

Източник: Национален статистически институт

Икономическото развитие на община Вълчедръм през последните години се характеризира с различна динамика - ръст в някои отрасли и спад в други, но като цяло общите показатели за развитие на икономиката бележат спад през 2016 г. и след това отново известен ръст до 2018 г. За периода 2016-2018 г. броят на предприятията намалява с 13 или с 8,78%. Към 2018 г. в община Вълчедръм развиват дейност 161 нефинансови предприятия или 3,52% от фирмите в област Монтана (4580) и едва 0,55% от предприятията в Северозападен район (29118).

Таблица 9: Основни икономически показатели на отчетените нефинансовите предприятия в община Вълчедръм 2016-2018 г.

Година	ДМА	Произведена продукция	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби	Разходи за дейността	Финансов резултат	Заети лица	Наети лица
		Х и л я д и	л е в о в е				Б р о й	
2016	103 313	78 551	100 453	61 023	90 940	8 028	560	431
2017	130 388	65 206	108 651	79 265	100 644	7 612	606	473
2018	127 766	88 137	117 811	87 678	97 938	17 443	616	479

Източник: Национален статистически институт

В селското стопанство през 2018 г. работят 52 предприятия или 32,3% от всички фирми в общината. Сравнявайки данните за 2018 г. с базовата 2016 г. се забелязва ръст на броя на предприятията в селското стопанство с 6. За останалите икономически сектори данните са конфиденциални.

През последните години се забелязва известен ръст в местното икономическо развитие, като през 2018 г. произведената продукция в община Вълчедръм възлиза на 88 137 хил. лева, с 26% повече спрямо 2017 г. След това се забелязва спад и през 2017 г. е произведена с 17% по-малко продукция спрямо 2016 г. на стойност 65 206 хил. лева. Приходите от дейността през 2018 г. достигат 117 811 хил. лева.

ДМА в нефинансовия сектор се увеличават и към 2018 г. са в размер на 127 766 хил. лева, което показва технологично обновяване и модернизация на местните фирми.

Броят на зетите и наетите лица в нефинансовите предприятия се увеличава през последните години. Броят на наетите лица през 2018 г. е 479, с около 10% повече спрямо базовата 2016 г. По официални статистически данни броят на зетите лица в община Вълчедръм за 2018 г. е 616 или 1,45% от всички зети в област Монтана (42400) и едва 0,22% от зетите в СЗР (274300).

Таблица 10: Групи предприятия в община Вълчедръм, според зетите в тях лица

Групи предприятия	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Общо	148	154	161
Микро до 9 зети	141	144	152
Малки от 10 до 49	...	...	..
Средни от 50 до 249	...	...	..

Източник: Национален статистически институт

В община Вълчедръм преобладават микропредприятията с до 9 зети лица - 152 броя или (94,4%) през 2018 г. В общината няма големи предприятия. Малките и средните са общо 9 броя, но данните за тях са конфиденциални.

Таблица 11: Средна брутна годишна работна заплата в община Вълчедръм 2016-2018 г.

2016	2017	2018
9823	10786	11653

Източник: Национален статистически институт

Средната брутна годишна работна заплата в община Вълчедръм за 2018 г. е 11653 лева, което е с около 15,7% повече спрямо 2016 г. Възнагражденията в общината остават значително по-ниски спрямо средната годишна работна заплата за страната за същия период - 13755 лева, но по-високи спрямо средните заплати за област Монтана - 10129 лева и за Северозападен район 10 693 към 2018 г.

2.3. Промисленост

Промислеността е слабо развит отрасъл, нетипичен за района на община Вълчедръм. На територията на общината има една фурна, един дървообработващ цех и фирма за строителни материали. Структурата на промислеността не притежава доминиращ характер над останалите отраслови структури.

Индустриалния сектор в общината е представен от едно предприятие в хранително-вкусовия бранш - фурна и едно предприятие в сферата на дървообработването.

В дейностите, отнасящи се към добивната промисленост се включва „Производство и пренос на електрическа и топлинна енергия и газообразни горива“. На територията на

общината през анализирания период са изградени 2 мощности за производство на електроенергия от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ). Същите са свързани с добив на електроенергия от енергия на слънцето, т.е. соларни паркове, а именно:

- Соларен парк в землището на с. Мокреш с мощност 3590.4 kWp
- Соларен парк в гр. Вълчедръм с мощност 1834 KwP.

За бъдещото развитие на вторичния сектор на промишлеността в община Вълчедръм се очертава подчиненото значение на преработващата и на добивната промишленост. С подобри перспективи за развитие в района е икономическата дейност „Производство на храни, напитки и тютюневи изделия“ (позната като хранително-вкусова промишленост). Основен суровинен източник на тази промишленост е селското стопанство. В проекта на Общ устройствен план са заложили резервни терени за изграждане на нови производствени мощности за преработка на мляко (не само на малки, а и на по-големи производствени мощности) и на някои други селскостопански суровини.

2.4. Селско стопанство

Селското стопанство продължава да бъде водещ отрасъл на общинската икономика във Вълчедръм. То е основен източник на доходи и заетост и играе важна роля за развитието на района. Поземлените ресурси са основен фактор за развитието на земеделието на територията на общината. Земеделските територии съставляват 388495 дка или 90% от общата площ на общината. Обработваемата земя по баланс е 371597 дка (95% от земеделските земи).

Най-голям относителен дял в община Вълчедръм заемат териториите частна собственост - 63,2%, следвани от земите на юридически лица - 14,4%, общинска частна - 6,9% и смесена собственост - 5,2%. Останалите територии се разпределят между държавна частна, на религиозни организации, на чуждестранни лица, държавна публична и общинска публична.

Земеделските земи, гори и неземеделски земи на територията на община Вълчедръм към 2019 г. възлизат на 377184 декара, от които с начин на трайно ползване „нива“ - 335815 дка или 89%. Пасищата и ливадите са 29070 дка или 7,70%. С начин на ползване „трайни насаждения“ са 6712 дка, а лозята са 5587 дка.

Таблица 12: Брой регистрирани земеделски стопани в община Вълчедръм 2015-2019 г.

Година	Брой	Обработвана земя в т. ч пасища, мери и ливади по анкетни формуляри в дка
2015	250	208,180
2016	239	221,180
2017	231	227,509
2018	220	233,469
2019	210	237,000

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ - Монтана

Броят на земеделските стопани в община Вълчедръм намалява през последните години и за 2019 г. е 210. Растениевъдството е основния земеделски отрасъл в община Вълчедръм.

Най-много земеделски площи се засаждат с пшеница, маслодаен слънчоглед, рапица и царевица за зърно.

Таблица 13: Основни видове отглеждани култури и среден добив 2015-2019 г.

Култура	2015		2016		2017		2018		2019	
	Площи дка	Ср. добив кг/дка	Площи дка	Ср. добив кг/дка	Площи дка	Ср. добив кг/дка	Площи дка	Ср. добив кг/дка	Площи дка	Ср. добив кг/дка
пшеница	89500	346	102000	518	102720	470	73000	547	79000	310
ечемик	30250	420	14025	432	10580	530	12000	475	6370	325
рапица	46500	380	12000	342	23350	352	14680	334	16960	235
маслодаен	75000	300	59100	252	118754	256	70170	298	74850	305
царевица за зърно	32500	498	54805	615	82000	458	83350	908	76070	580
соя	9300	130	2860	115	1267	130	445	180	840	119

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ – Монтана

Най-много площи през 2019 г. са засети с пшеница – 79 000 дка, царевица – 76 070 дка и маслодаен слънчоглед – 74 850 дка. Средните добиви от декар на основните отглеждани култури са най-високи през 2018 и 2019 г.

Вторият подотрасъл на селското стопанство - животновъдството, бавно възстановява добрите си позиции. Водещи подотрасли на местното животновъдство са говедовъдство и овцевъдството. В козевъдството и свиневъдството се забелязва спад, а пчеларството е с лек ръст на броя отглеждани пчелни семейства. Към 2019 г. в общината се отглеждат общо 2130 говеда, 4351 овце, 604 кози, 284 еднокопитни, 16912 птици, 308 зайци и 2285 пчелни семейства.

Таблица 14: Основни видове отглеждани животни в община Вълчедръм 2015-2019 г.

Година	Говеда	Биволи	Овце	Кози	Свине	Еднокопитни	Птици	Зайци	Пчелни семейства
	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.	хил. бр.	бр.	бр.
2015	2352	1	4904	752	351	0	19,265	672	1544
2016	2548	1	4702	782	99	0	17,687	319	1822
2017	1213	1	2230	395	204	0	16,080	1085	2372
2018	2371	1	4496	605	32	0	16,761	308	2372
2019	2130	0	4351	604	0	284	16,912	308	2285

Източник: Областна дирекция по безопасност на храните - Монтана

2.5. Горско стопанство

Горският фонд заема едва 1,79% от територията на община Вълчедръм - 7687 дка. В горскостопанско отношение територията на община Вълчедръм се включва в обхвата на

Общината попада в горския подпояс на заливните и крайречни гори и в равнинно-хълмистия горскоростителен пояс на ДГС „Лом” от Дунавската хълмиста равнина. Лесоустройственият проект на ДГС осигурява добри предпоставки за стопанисване и ползване на горския фонд, като основните насоки на организация на горското стопанство в общината са съобразени с поставената цел по групи гори и земи съобразно функциите им.

A map of Bulgaria with its administrative regions outlined in different colors. Major cities are marked with black dots and labeled in Cyrillic. The Danube River is shown as a blue line along the northern border. The map includes labels for cities like Видин (Vidin), Пловдив (Plovdiv), София (Sofia), Пазарджик (Pazardzhik), Бургас (Burgas), Варна (Varna), and others. It also shows the locations of various administrative centers and regional capitals.

Таблица 14: Разпределение на общата горска площ в община Вълчедръм по видове собственост

Видове собственост	Ха	%
Държавна собственост	297	26,45
Общинска собственост	136	12,11
Собственост на физически лица	154	13,71

Собственост на юридически лица	29	2,58
Гори върху земеделски земи	473	42,12
Гори на МОСВ	34	3,03
ОБЩО	1123	100

Източник: ДГС „Лом“

Количеството на ползваната дървесина от държавния горски фонд на територията на община Вълчедръм намалява като през 2015 е 3272 куб.м., а през 2019 е 781 куб.м. Общо за периода са добити 8924 куб.м. или по 1784,8 куб.м. средно на година.

Таблица 15: Ползване на дървесина от територията общината 2015-2019 г. (куб. м.)

2015	2016	2017	2018	2019
3272	1679	3192	0	781

Залесяването в държавни горски територии за периода 2015-2019 г. е:

- 2015 г. - 84 дка;
- 2016 г. - 204 дка;
- 2017 г. - 335 дка;
- 2018 г. - 150 дка;
- 2019 г. - 143 дка.

Дървесната растителност, макар и малко в района на общината, има своето място като източник на дървесина, като защита на земеделските земи от ерозия, като производител на кислород и като основен елемент на ландшафта, поради което и в бъдеще е необходимо да се полагат грижи за нейното опазване и обогатяване.

Горите са източник освен на дървесина и на много ценни ресурси - билки, горски плодове, гъби и др., които могат да бъдат използвани за организиране на дребни производства, осигуряващи заетост на ниско квалифицирани работници.

3. Анализ по компоненти на околната среда

3.1. Атмосферен въздух

Състоянието на качеството на атмосферния въздух (КАВ) се оценява чрез анализ на получените от пунктовете за мониторинг данни и сравнение на измерените концентрации за контролираните замърсители с нормите да КАВ, установени с нормативни актове. Качеството на атмосферния въздух (КАВ) в Република България се следи от Министерството на околната среда и водите чрез Националната система за наблюдение, контрол и информация. За целта територията на страната е разделена на райони за оценка и управление на КАВ. Екологичният статус на качеството на атмосферния въздух се определя въз основа на основните контролирани показатели, регламентирани в Закона за чистотата на атмосферния въздух.

Със Закона за чистотата на атмосферния въздух (В сила от 29.06.1996 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.18 от 02.03.2021 г.) се уреждат условията, реда и начина за оценка и управление качеството на атмосферния въздух, като по този начин се осигурява провеждането на държавната политика по оценка и управление на КАВ, в това число – подобряване на КАВ в районите, в които е налице превишаване на установените норми.

Законът за чистотата на атмосферния въздух определя 11 основни показателя за качество на атмосферния въздух. Основните показатели, характеризиращи КАВ в приземния слой са: суспендирани частици, фини прахови частици, серен диоксид, азотен диоксид и/или азотни оксиди, въглероден оксид, озон, олово (аерозол), бензен, полициклични ароматни въглеводороди, тежки метали – кадмий, никел, живак и арсен.

Съгласно дефиницията „Качество на атмосферния въздух” е състояние на въздуха на открито в тропосферата, с изключение на въздуха на работните места, определено от състава и съотношението на естествените ѝ съставки и добавените вещества от естествен или антропогенен произход.

Основните замърсители в атмосферния въздух вредни за човешкото здраве са: азотен диоксид, серен диоксид, прах и финни прахови частици, бензин, олово, кадмий, арсен полиароматни въглеводороди, толуол, амоняк, фенол и серовъглеродород.

За контролиране на основните и допълнителни показатели на територията на страната се разполагат пунктове за мониторинг на качеството на атмосферния въздух, като част от Националната автоматизирана система за екологичен мониторинг, подсистема – „Въздух”.

На територията на община Вълчедръм няма изграден пункт за непрекъснат мониторинг на качеството на атмосферния въздух (КАВ) към Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС) или местна система за наблюдение и контрол на КАВ. В общината не са извършвани (предоставени) периодични (индикаторни) измервания на нивата на основните показатели, характеризиращи КАВ в приземния слой съгласно чл. 4, ал. 1 на Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ), с мобилна автоматична станция (МАС) или ръчни пробовземания в постоянен пункт за мониторинг. Поради липсата на каквито и да е измервания на основните показатели, характеризиращи КАВ в приземния слой на община Вълчедръм, не може еднозначно да се каже, какво е състоянието на АВ в района. Оценката на КАВ може да се направи въз основа на статистически данни от инвентаризацията на емисиите, отделяни в АВ от източниците на вредни вещества, намиращи се на територията на общината и при възможност от последващо дисперсно моделиране за определяне на приземните концен-трации на отделните вредни вещества. Отчитайки статистическите данни за генерираните емисии в района и съпоставяйки ги с данните от други райони в които има налични данни и от мониторинг на КАВ, може да се заключи, че състоянието на АВ в община Вълчедръм е с добри показатели и не са нарушени нормите за опазване на човешкото здраве.

По класификация (съгласно Приложение №1 към чл.10, ал.3 и 4 от Наредба №7 за оценка и управление качеството на атмосферния въздух) пунктовете за мониторинг биват:

1. Транспортно – ориентирани (Т) пунктове за мониторинг са тези, при които броят на МПС, преминаващи в кръг с радиус 50 м, е не по-малък от 2500 превозни средства на денонощие.
2. Промислено – ориентирани (П) пунктове за мониторинг са тези, при които има преобладаващо влияние на емисии от производствени и други дейности.
3. Градски фонові пунктове за мониторинг (ГФ) са тези които са разположени в застроената част на град, които не отговарят на критериите по т.2.
4. Извънградски фонові пунктове за мониторинг (ИФ) са разположените на 3-10 км от град, които не отговарят на критериите по т.2 и 3.
5. Регионални пунктове за мониторинг (Р) са разположените на 10-50 км от град, които не отговарят на критериите по т. 2 и 3.
6. Отдалечени пунктове за мониторинг (О) са разположените на повече от 50 км от град, които не отговарят на критериите по т.2 и 3.

Съгласно районите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (чл.30, ал.1 от Наредба №7 за оценка и управление качеството на атмосферния въздух) Община Вълчедръм попада в „райони, в които нивата на един или няколко замърсителя са между съответните горни и долни оценъчни прагове.”

Природните фактори, географските и метеорологични условия са основна предпоставка, която гарантира чистотата и доброто качество на въздуха в общината.

На територията на община Вълчедръм няма големи промишлени източници/ емитери на вредни вещества в АВ, както и интензивен автомобилен транспорт. Основният източник на емисии на вредни вещества се явява отоплението на битови, административни и стопански сгради през зимния период с котелни инсталации, работещи на трици, мазут и нафта, като емисиите които се генерират от тях, са ФПЧ₁₀ (и свързаните с тях полициклически ароматни въглеводороди), серни оксиди, въглероден оксид, азотни оксиди и бензен. Други източници на емисии на територията на общината, включително и на прах и сажиди, са транспортът, дървопреработващите и керамичните предприятия, обработката на кариерни материали и минерални суровини, строителството и селскостопанската дейност.

Сред основните източници на замърсяване на въздуха е промишлеността. Предприятията в община Вълчедръм не отделят големи количества вредни емисии като замърсители на атмосферния въздух. На територията на общината няма т. нар. „горещи точки“ – промишлени предприятия с висок риск за възможно замърсяване на въздуха.

За периода 2016-2020 г. не са извършвани и представяни в РИОСВ – Монтана собствени периодични измервания на емисиите вредни вещества, изпускани в атмосферата, както и не са извършвани контролни измервания на производствени обекти в община Вълчедръм.

В общината няма регистрирани:

- големи горивни инсталации (ГГИ) по смисъла на Директива 2001/80/ ЕС;

- големи неподвижни източници (ГНИ), емисиите от които подлежат на ежегоден отчет чрез инвентаризационни карти;
- обекти с разрешителни за търговия с квоти за емисии от парникови газове (по Директива 2003/87/ЕС);
- обекти с издадени комплексни разрешителни по чл.117 от ЗООС.

Действащите бензиностанции на територията на община Вълчедръм, представляващи неорганизиран източник на емисии на летливи органични съоръжения, подлежащи на контрол за спазване изискванията на Наредба №16/12.08.1999 г. към момента имат монтирани системи за улавяне на бензиновите пари. Няма установени нарушения, които да водят до замърсяване на атмосферния въздух с летливи органични съединения (ЛОС) във връзка с техническо и експлоатационно състояние на съоръженията на бензиностанциите.

Замърсяването на атмосферния въздух от транспорта е свързано с лошото състояние на моторните превозни средства, качеството на използваните горива, организацията на движението, състоянието на улиците и пътищата. Този вид замърсяване на въздуха заема все по-голямо място в общото замърсяване, поради увеличението на броя на автомобилите, дългия срок на експлоатацията им, лошата материално – техническа база за поддържането им.

Замърсяването на въздуха от строителни дейности е главно от прах и твърди частици. Практически то не оказва съществено влияние за състоянието на атмосферния въздух в общината. Комунално-битовите дейности са едни от основните, замърсяващи въздуха в община Вълчедръм. Замърсяването е главно през отоплителния сезон и е причинено от използването на лошокачествени твърди горива. Няма установени нарушения, които да водят до замърсяване на атмосферния въздух с летливи органични съединения (ЛОС) във връзка с техническо и експлоатационно състояние на съоръженията на бензиностанциите.

Отоплителните инсталации са основен източник на замърсяване на въздуха през зимния сезон. С използване на екологично чисто гориво – газ за отоплителните инсталации, замърсяването чувствително ще намалее. Желателно е да се търсят и използват нови енергийни източници, което би допринесло за ограничаване на емисиите с високо съдържание на сяра.

Отчитайки нивата на $ФПЧ_{10}$ и регистрираните през зимния период превишения на праговата стойност за средноденонощната норма, в общини, в които също липсват големи промишлени източници на емисии и интензивен транспорт, е препоръчително поне през зимата в урбанизираната територия на община Вълчедръм да бъдат извършени измервания на КАВ. Измерванията трябва да отговарят на изискването за минимален времеви обхват и минимум регистрирани данни за индикаторни измервания, съгласно действащото законодателство в тази област.

ИЗВОДИ:

Община Вълчедръм се характеризира с добро качество на атмосферния въздух, не са налични съществени промишлени източници на вредни емисии във въздуха.

Отоплителните инсталации са основен източник на замърсяване на въздуха през зимния сезон. Желателно е да се търсят и използват нови енергийни източници, което би допринесло за ограничаване на емисиите, свързани с използването на течни и твърди горива, които се характеризират с високо съдържание на сяра.

За намаляване на количеството енергия за отопление е необходимо да се стимулират технологии, намаляващи топлинните загуби, изпълнението на саниращи мероприятия - топлоизолации и подмяна на дограми с нисък коефициент на топлопроводимост и използването на алтернативни източници на енергия - напр. слънчева енергия, за което климатичните дадености в общината са изключително благоприятни.

3.2. Води

Водите в България се управляват на национално и басейново ниво, съгласно чл.9 от Закона за водите. Област Монтана и в частност община Вълчедръм е в териториалния обхват на управление на водите на Басейнова дирекция „Дунавски район“ – Плевен (БДДР).

РИОСВ – Монтана няма компетентност и не участва в провеждане на мониторинг на повърхностни и подземни води. Съгласно Закона за водите, чл. 155, ал. 1, т. 4, буква „б“, директорът на съответната басейнова дирекция планира и участва в провеждането на мониторинга на водите, обобщава и анализира данните от проведения мониторинг, в това число за химичното и екологичното състояние на повърхностните води. Басейнова дирекция издава разрешителни за водоземане и разрешителни за заустване на отпадъчни води в повърхностен воден обект на основание чл. 44 и чл. 48 от Закона за водите.

Контролът на повърхностните водни обекти (реки, езера и язовири) и по точно разрешителните за водоземане се осъществява от експерти на БДДР – гр. Плевен.

Повърхностни води

Премаващата през общината река Цибрица е от втора категория - водно тяло BG1WO800R1016. Река Цибрица извира от местността “Влашко поле”, на около 1,7 км северно от Шеров връх и вр. Костин в Широка планина, Западен Предбалкан. Тече на североизток през Предбалкана и Дунавската хълмиста равнина в широка асиметрична долина (с по-стръмни източни склонове). Влива се в река Дунав след остров Цибър (Ибиша). Дълга е 87,5 км, с водосборна площ 933,6 км².

От анализ на данните по физикохимичните показатели за качество става ясно, че водите на реката отговарят на изискванията за умерено състояние. От анализа на специфичните замърсители е видно, че измерени високи концентрации над изискванията на стандартите за качество на околната среда (СКОС) за добро състояние показва показателя алуминий. Изчислената средногодишна стойност (СГС) на показателя алуминий във водното тяло надвишава изискванията на СКОС за добро състояние. Анализ на приоритетни вещества не отчитат концентрации над изискванията на СКОС за добро състояние. Химичното състояние на тялото на реката е добро. Оценката по биологични елементи за качество за водното тяло е умерено състояние. Посоката на движение на подземните води е към река Цибрица, което показва, че реката действа като дренаж на подземните води в района.

В община Вълчедръм има два функциониращи язовира - в землищата на с. Септемврийци и на с. Бъзовец с основна дейност отглеждане на риба:

- язовир с. Септемврийци с площ 381,029 дка;
- язовир с. Бъзовец имот с площ 55,394 дка.

Подземни води

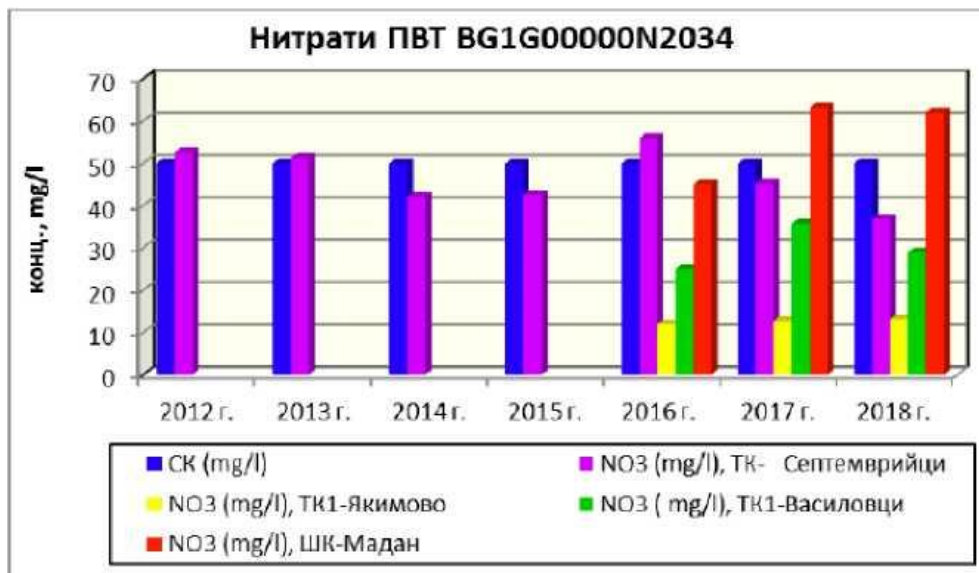
В хидрогеоложко отношение територията на община Вълчедръм се характеризира с наличие на порови води. Поровите води формират следните подземни водни тела:

1. Подземно водно тяло „Порови води в Кватернер - р. Цибрица (код BG1G0000QaЮ14). В границите на подземното водно тяло попадат и части от територията на община Вълчедръм. Подземното водно тяло е изградено от чакъли и пясъци. Филтрационните му свойства се изразяват чрез средна проводимост $T_{cp} = 125 \text{ m}^2/\text{d}$ и коефициент на филтрация 13 m/d (БДДР, 2009 г.). Естествени ресурси 98 l/s . Тип на подземното водно тяло - безнапорен. Подхранването е от инфилтрация на атмосферни валежи, вода от неогенските (плиоценски) отложения и от реката в периоди на пълноводие. Водите се дренират от реката. По химически състав водата е прясна, хидрокарбонатно-калциева с повишено съдържание на магнезий и натрий. Обща минерализация ѝ под 1 g/l . Обща твърдост ѝ е от $5,4$ до $9,5 \text{ mgAqu}$ (Антонов Хр. и др., 1980 г.).
2. Подземно водно тяло „Порови води в Неогена – Ломско-Плевенската депресия (код BG1G00000N2034). В границите на подземното водно тяло попада и Вълчедръм. Подземното водно тяло е изградено от горен слой (плоцен) и долен слой (миоцен). Горният слой е изграден от сивозелени глини, песъчливи глини и глинести пясъци в алтернация с маломощни въглищни лещи. Водоносни са песъчливите отложения. Филтрационните му свойства се изразяват чрез средна проводимост $T_{cp} = 140 \text{ m}^2/\text{d}$ и коефициент на филтрация 2 m/d (БДДР, 2009 г.). Тип на подземното водно тяло - безнапорен. Подхранването на подземната вода е от инфилтрация на атмосферни валежи в зоната на разкриването на пласта. Подземната вода се дренира главно от р. Дунав косвено чрез алувиалните ѝ отложения. По химически състав водата е прясна, хидрокарбонатно-калциево-магнезиева или хидрокарбонатно-натриево-калциево-магнезиева. Обща минерализация ѝ от $0,5$ до $0,6 \text{ g/l}$ и обща твърдост от 4 до $5,5 \text{ mg/equ}$ (Антонов Хр. и др., 1980 г.). Долният слой е изграден отгоре от глини (водоупор), под тях следват разнорънестни пясъци с маломощни глинести прослойки. Водоносни са песъчливите отложения. Филтрационните му свойства се изразяват чрез средна проводимост $T_{cp} = 2500 \text{ m}^2/\text{d}$ и коефициент на филтрация 25 m/d (БДДР, 2009 г.). Тип на подземното водно тяло - напорен. Подхранването на подземната вода е от инфилтрация на атмосферни валежи в зоната на разкриването на пласта. Подземната вода се дренира главно от р. Дунав косвено чрез алувиалните ѝ отложения.
3. Подземното водно тяло с код BG1G00000N2034 и име „Порови води в Неогена - Ломско - Плевенска депресия” е наблюдавано от пет мониторингови пункта

четири, от които попадат в обхвата на РИОСВ Монтана (МР 189, МР 404, МР 405, МР 406).

Динамиката на нитратни йони в подземно водно тяло с код BG1G00000N2034 по пунктове и години е представена на диаграмата по-долу:

Мониторингов пункт 189 при с. Септемврийци ТК, община Вълчедръм, област Монтана - низходящата тенденция в концентрацията на нитратни йони от предходната година се запазва и през 2019 г. Резултатите от мониторинга проведен на водата в пункта през 2019 г. показват еднократно превишение на нормата за нитрати, но средно годишната стойност на концентрацията е по-ниска от стандартите за качество за показателя. Предвид това, че резултатите и по всички останали анализирани показатели отговарят на стандартите за подземни води, можем да оценим водата в пункта в добро химично състояние.

В терасите на реките Огоста, Цибрица и Лом са добивани посредством сондажни кладенци следните дебители: от 3,5 до 24 л/сек. в терасата на р. Огоста, от 7 до 13 л/сек. в терасата на р. Цибрица и до 20 л/сек. в терасата на р. Лом. Дренирането на подземните води от Сарматски водоносен комплекс се осъществява в речната мрежа. Използва се чрез каптиране на множество извори или чрез сондажни кладенци, чиито дебители се движат от 5 до 50 л/сек. Режимът и балансът на подземните води в Цибърската низина се определят от нивото на р. Дунав и от работата на отводнителната система. При най-високи води филтрационният приток от реката към низината възлиза на 0,56 м³/сек, като в същото време отводнителната помпена станция изхвърля 0,58 м³/сек. Естественят подземен отток на низината към р. Дунав при ниски води е изчислен на 0,2 м³/сек.

По химичен състав подземните води в терасата на р. Огоста са пресни, с обща минерализация под 1 мг/л и биват умерено твърди до твърди. По химичен състав подземните води в терасата на р. Цибрица са хидрокарбонатно-магнезиево-натриеви, с минерализация под 1 г/л с умерена твърдост. Водоносният хоризонт е уязвим от повърхностно замърсяване.

Програмите за мониторинг на подземните води предоставят информацията, необходима за извършване на оценката за постигане на съответните цели; оценката на количествения статус на подземните води, химичния статус и значимите, дългосрочни тенденции в естествени условия, както и тези в резултат от човешка дейност. Програмите могат да бъдат допълнени от допълнителни програми за мониторинг, необходими за изпълнение на изискванията на чл. 7 от РДВ, отнасящи се за Защитените територии (напр. територии, обявени за извличане на вода, предназначена за консумация от човека). Подземните води се оценяват въз основа на информация, която Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) изпраща на Басейнова дирекция за управление на водите в Дунавски район - гр. Плевен.

Питейни води

Деятностите по водоснабдяване в Община Вълчедръм се осъществяват от поделението на „ВиК“ ООД - Монтана, което поддържа и стопанисва съответните водопроводни мрежи. Водоснабдяването в общината се осигурява от 24 източника. Като цяло, особено през летният сезон, дебитът на изградените водоизточници не е достатъчен и се налага въвеждането на сезонен режим на водоподаване (за селата Ботево, Златия, Разград, Мокреш).

В процес на изграждане е водоснабдяване в с. Долни Цибър. Относителният дял на централно водоснабденото население е 77,3%, много по-ниско от средната стойност за област Монтана (97,8%) и още повече от средната стойност за страната през 2010 г. (99,1%). Качеството на питейните води не е задоволително.

Има населени места, където в състава на питейните води се регистрират отклонения от нормите. Водоизточниците за селата Мокреш, Златия и Разград са с отклонение на хром 6+, а за с. Бъзовец - на нитрати. Необходими са нови алтернативни водоизточници. Хлорирането на водите също не е на необходимото ниво и се прави епизодично.

Дължината на изградената водопроводна мрежа в община Вълчедръм е общо 146,46 км, от които 25,14 км - външни водопроводи и 121,32 км - вътрешна водопроводна мрежа. Мрежата е остаряла и се нуждае от подмяна и реконструкция. В село Септемврийци 96% от външните водопроводи са подменени с Ре-тръби, в с. Мокреш - 68,5%, а в с. Разград - 66,7%, но за общината като цяло са подменени по-малко от една трета (30%), а в гр. Вълчедръм - нито метър. Още по-малко (21,6%) от вътрешната водопроводна мрежа на общината е подменена с Ре-тръби (предимно в с. Бъзовец - 96,8% и с. Септемврийци - 81,8%). В град Вълчедръм е подменена 26,3% от вътрешната мрежа. С оглед големите загуби на вода по мрежата и честите аварии в следствие на остарялата мрежа, общинската администрация е насочила своите усилия преди всичко към рехабилитация на съществуващата мрежа и подмяна на азбестово-циментови водопроводи с полиетиленови такива.

Съгласно изискванията на чл. 8 от Наредба № 9 за качествата на водата, предназначена за питейно-битови цели, РЗИ - Монтана проверява, чрез постоянен и периодичен мониторинг, съответствието на подаваната към консуматорите питейна вода по показатели за качество. Пробонабирането на питейна вода в община Вълчедръм се

извършва от общо 11 броя населени места. За периода от 2015 г. до 2019 г. са изследвани 121 броя проби питейни води. По микробиологични показатели са установени отклонения при 31 броя проби, а по химични показатели - при 39 броя проби питейни води.

Отпадъчни води

На територията на общината има частично изградена канализационна система в гр. Вълчедръм, за която на Общината е издадено Разрешително №13110188 от 07.01.2022 г. на БДДР - Плевен за заустване на отпадъчни води в р. Цибрица. Няма изградени и пречиствателни станции за отпадни води.

Основни източници на замърсяване на водите в общината са:

- Промишлеността, транспорта и строителството са незначителни източници на замърсяване на водите в община Вълчедръм.
- Поради липса на канализационна мрежа и ПСОВ основен замърсител на водите, както надземни, така и подземни, остават комунално-битовите дейности.
- Животновъдството също е замърсител на водите във всички населени места.
- Източниците на замърсяване се делят на:
 - Точкови източници на замърсяване - това са заустването на градските канализации на населени места с над 2000 е. ж. заустващи без необходимо пречистване;
 - Дифузни източници на замърсяване - населени места без ПСОВ и без канализация, сметища без изолация.

С обществена канализация са свързани 2,7% от обитаваните жилища във Вълчедръм, 7,2% ползват септични ями, а 77% попивни ями.

При дифузно внесенията вещества от значение са биогенните вещества, пестицидите и тежките метали.

ИЗВОДИ:

Повърхностните и подземни води на територията на община Вълчедръм като цяло не са с особено добро качество. Проблемите са свързани главно липсата на канализационна мрежа и пречиствателна станция за отпадни води в населените места на общината. Водопреносната мрежа също е остаряла, амортизирана и загубите на вода са значителни. Необходимо е да се предвидят мерки за подобряване на цялостната инфраструктура в Общината, с акцент върху подобряване на ВиК инфраструктура.

3.3. Земи и почви

Почвата е един от най-важните природни ресурси, основа за съществуването на хората, животните и растенията. В природните екосистеми тя изпълнява определени функции: осигурява среда за развитие на растенията и реализиране на тяхната биопродуктивност, поддържа генетичните ресурси и обитанието на многобройни живи организми. Тя

регулира и разпределя водния отток, съхранява водата и служи като буфер на околната среда, като инактивира или разрушава екологично опасните субстанции. Почвата е физическа основа на социално-икономическата структура на човешкото общество, източник е на сурови материали и съхранява геогенното и културно наследство на човечеството. Като компонент на околната среда тя е подложена на вредни въздействия и затова опазването и е от особено значение.

В Приложение №1 към Заповед № РД-704/20.09.2019 г. на територията на община Вълчедръм е включен един пункт за мониторинг от I-во ниво в с. Разград. Съгласно чл.8, ал.1 от Наредба №4/12.01.2009 г. за мониторинг на почвите, това е широкомащабен мониторинг и включва наблюдения в равномерно разпределена мрежа на индикаторите за състояние на почвите и тяхното изменение. Те включват обобщени данни за увреждане на почвите и нарушаване на техните функции; негативно влияние върху качеството на околната среда; ефективност на мерките, които се предприемат за опазване на почвите.

В общината няма предприятия, чийто производства замърсяват почвите в района. Значителна част от почвите са застрашени от ерозия, поради наклонения терен.

Почвената покривка в община Вълчедръм е относително еднообразна и е представена от четири групи почви:

- Карбонатни черноземи – заемат около 86% от равнинната територия на общината;
- Излужени черноземи – съставляват около 6,3% от стабилния равнинен терен южно от гр. Вълчедръм и източно от река Цибрица;
- Ливадни почви по заливната тераса на река Цибрица – с относителен дял от 2,9%;
- Силно ерозирани почви и оврази по стръмният наклон към десния бряг на реката – 5,8%.

Ерозиралите терени са крайречна зона и са общинска собственост.

Основни източници на почвено замърсяване са:

- Нерегламентираните сметища в община Вълчедръм, са били 17 броя и са закрити със заповед на Директора на РИОСВ - Монтана.
- На територията на община Вълчедръм няма замърсяване със промишлени отпадъци;
- В с. Златия има 18 бр. контейнери тип „Б-Б” куб, съхраняващи негодни за употреба пестициди.

В общината се извършва почвен мониторинг тъй като поради естеството на района, земеделските стопани използват торове и препарати за подхранване на почвата и за борба с плевелите. Използването на торове за целите на земеделието се контролира от БАБХ, предвид разпоредбите на чл.3, ал.1, т. 7 от Закона за защита на растенията.

ИЗВОДИ:

Почвите са ограничен и практически невъзстановим природен ресурс и е необходимо опазването им да е приоритет на всеки. Само с общи усилия и действия на всички

компетентни органи ще се постигнат положителни резултати относно трайното намаляване и/или предотвратяване на дейностите и процесите, водещи до вредни изменения на почвата.

Общото състояние на почвите в общината е добро. Основната задача е да се съхрани почвеното плодородие и да се запазят земите от замърсяване с пестициди, торове и други замърсители. Сравнително високата чистота на атмосферния въздух, добрите климатични условия и почвите са важно условие за развитие на екологично земеделие в района и получаване на екологично чиста продукция.

Сериозен проблем за почвеното плодородие е паленето на стърнища; образуването на нерегламентирани замърсявания на почвите с отпадъци около населените места. Тенденцията е към намаляване на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци. Потенциални източници причиняващи замърсяване на почвите са: промишлеността; транспорта; отпадъците; химическите средства, „пренесени” чрез праха и аерозолите по въздушен път; инфилтрацията на замърсени с вредности води; химизацията на селското стопанство (растителната защита – използването на пестициди и минерални торове), строителни и др. дейности в самите населени места.

3.4. Зелена система и биоразнообразие

3.4.1. Защитени зони и биоразнообразие

Общоевропейската мрежа „Натура 2000” е съставена от защитени зони, целяща да осигури дългосрочното оцеляване на най-ценните и застрашени видове и местообитания за Европа в съответствие с основните международни договорености в областта на опазването на околната среда и биологичното разнообразие.

Местата, попадащи в екологичната мрежа се определят в съответствие с две основни за опазването на околната среда Директиви на Европейския съюз – Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (наричана накратко Директива за местообитанията) и Директива 2009/147/ЕО относно опазването на дивите птици (наричана накратко Директива за птиците).

Екомрежата е създадена през 1992 г. чрез приемането на Директивата за местообитанията, която заедно с Директивата за птиците представлява крайъгълният камък на политиката за опазване на природата в Европа. Тя е важен елемент от изпълнението на поетия ангажимент от държавните и правителствените ръководители в Европа по време на срещата им на високо равнище в Гьотеборг през 2001 г. за „спиране на загубата на биологичното разнообразие до 2010 година”.

Целта на мрежата „Натура 2000” е да се опазват и управляват уязвими видове и местообитания в тяхната естествена област на разпространение в Европа, без оглед на национални или политически граници. „Натура 2000” не е просто система от строго охранявани природни резервати. Тъй като тя е неразделна част от общия пейзаж, важно е обектите да продължават да се управляват по начин, който отчита присъствието на уязвими местообитания и видове.

Към 2020 г. националната мрежа от защитени зони включва: 120 защитени зони за опазване на дивите птици, покриващи 23.1% от територията на България; 234 защитени зони за опазване на природни местообитания, покриващи 30,3% от територията на България

В териториалния обхват на община Вълчедръм попадат следните защитени територии (ЗТ):

Ибиша – поддържан резерват, заемащ източната част на дунавския остров Цибър, срещу устието на река Цибрица в река Дунав. Попада в землището на село Долни Цибър. На 8 октомври 1984 г. е създаден резерват "Ибиша", който на 15 октомври 1999 г. е прекатегоризиран в поддържан резерват. Има площ от 34,47 хектара. Опазват се характерни дунавски островни съобщества - заливни гори и блатата, обитавани от защитени видове растения и животни. Растителността е представена от заливни гори от черна елша, бяла и крехка върба и черна топола, в съчетание с изкуствени насаждения от топола. Подлесът е представен от различни видове къпини и лианоподобни растения. На територията на резервата се намира най-голямата смесена колония от корморани и чапли в България. Има важно световно значение за гнездящия малък корморан и едно от най-важните в България места за гнездене на нощната чапла и лопатарката.

ЗМ Острови „Цибър“ - в землището на с. Долни Цибър и с. Горни Цибър. Остров Цибър е български дунавски остров, разположен от 716 до 719 км по течението на река Дунав в Област Монтана, Община Вълчедръм. Площта му е 0,9 km², която му отрежда 23-то място по големина сред българските дунавски острови. Островът се намира северно от Цибърската низина. Има удължена форма с дължина 3 км и максимална ширина от 0,55 км. От българския бряг го отделя канал с минимална ширина от 600 – 700 м, а от румънския – около 100 м. Най-голямата му надморска височина е 41 м се намира в югоизточната му част и се издига на 3 – 4 м над нивото на реката. Изграден е от речни наноси, основно пясък и тиня и е обрасъл с топола. При високи дунавски води ниските му части се заливат. Защитена местност "Остров Цибър" се намира в северозападната част на острова. Тук гнездят редки птици, като бяла лопатарка, нощна чапла, малка бяла чапла, гривеста чапла, лопатарка, зелен кълвач, зеленоглава патица и др. На този остров за първи път е установено гнезденето на стридояда по поречието на р. Дунав през 1989 г., както и гнездене на световно застрашения малък корморан *aeus* и бялата лопатарка.

По данни на Министерството на околната среда и водите на територията на община Вълчедръм има 8 защитени зони (ЗЗ), включени в европейската екологична мрежа Натура 2000:

ЗЗ „Златия“ BG0000336 по Директивата за местообитанията. Попада в землището на: гр. Вълчедръм, с. Разград. Площ 31947,8 дка.

ЗЗ „Козлодуй“ BG0000527 по Директивата за местообитанията. Попада в землището на: с. Горни Цибър. Площ 1253,8 дка.

ЗЗ „Цибрица“ BG0000509 по Директивата за местообитанията. Попада в землището на: гр. Вълчедръм, с. Черни връх. Площ 9626,8 дка
ЗЗ „Цибър“ BG0000199 по Директивата за местообитанията. Попада в землището на: с. Горни Цибър, с. Долни Цибър, с. Златия. Площ 29717,300 дка.

ЗЗ „Златията“ BG0002009 по Директивата за птиците. Попада в землището на: гр. Вълчедръм, с. Бъзовец, с. Горни Цибър, с. Златия, с. Разград. Площ 434 987,345 дка.

ЗЗ „Остров Ибиша“ BG0002007 по Директивата за птиците. Попада в землището на: с. Горни Цибър, с. Долни Цибър. Площ 3 993, 232 дка.

ЗЗ „Остров до Горни Цибър“ BG0002008 по Директивата за птиците. Попада в землището на: с. Горни Цибър. Площ 2 183,100 дка.

ЗЗ „Цибърско блато“ BG0002104 по Директивата за птиците. Попада в землището на с. Долни Цибър. Площ 9097,647 дка.

Община Вълчедръм е бедна на дървесна горска растителност, която е представена от дъб, акация, тополя, бряст, ясен и др. широколистни. Лесистостта на горите е ниска - 5% спрямо цялата площ и е типично полски тип.

Фауната на Вълчедръм се характеризира с богато видово разнообразие на птици. Установени са над 100 вида птици, по-голямата част от които са постоянни, другата част - преминаващи. Освен богата орнитофауна, в района се срещат и много бозайници, най-често зайци, диво прасе, сърни и др.

3.4.3. Лечебни растения и гъби

Приложение №1 към настоящата Програма за опазване на околната среда на Община Вълчедръм е раздел „Лечебни растения“. С него са изпълнени част от изискванията на чл. 55 от Закона за лечебните растения (ЗЛР). Описани са лечебните растения, които се срещат на територията на община Вълчедръм. Въз основа на Наредба 2/20.01.2004 г. за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения са описани максимално допустимите стойности на количествата билки за събиране, за опазването, природосъобразното и устойчивото ползване на находищата на лечебните растения.

3.4.4. Зелена система

Зелената система е предназначена да подобрява жизнената среда и облика на населените места, чрез поддържане на екологична, рекреативна, естетическа и защитно-мелиоративна функции. Тя играе важна роля за градската околна среда, санитарно-хигиенните условия на живеене и свързания с това здравен статус на населението.

Зелената система включва следните категории зелени площи:

- Обществени паркове и градини;
- Специализирани паркове и градини;
- Санитарно-защитни озеленяване;
- Транспортно озеленяване;
- Озеленяване за ограничени ползване;

Те имат следните по-важни социални и екологични функции: рекреационни (задоволяват потребностите от спорт и отдых; естетически и ландшафтно-естетически; биоклиматични – приток на свеж чист въздух от крайградските зони, подобряване на

микроклиматичните характеристики на средата; мелиоративни – преразпределение на повърхностния и подземен отток на водите; екологични – предотвратяване миграцията на замърсителите от урбанистичните дейности и транспорта, продуцират кислород, поглъщат част от вредните газове и праха, блокират миграцията на тежките метали (от транспорта и промишлеността) в почвата и околната среда.

Местата за отдих и зелена система включват градинки и паркове в общинския център и кметствата, които са приоритетно оформени пред сградите с обществено предназначение.

Зелените структури в санитарно-защитното озеленяване са с основно екологично предназначение – ветрозащитни пояси, озеленени крайречни сервитути, озеленени дерета и оврази, санитарно-защитни пояси, транспортно озеленяване.

Нормативно озеленяването на урбанизираните територии се определя в Закона за устройство на територията, Закона за опазване на околната среда, Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони на Министерството на регионалното развитие и благоустройството и Наредба №1 за опазване на озеленените площи и декоративната растителност на бившето Министерство на териториалното развитие и строителството.

Основа на зелената система са озеленените площи, предназначени за широко обществено ползване – паркове, градини, улично озеленяване, извънселищни паркове и лесопаркове, представляващи публична собственост. Допълващи зелената система са озеленените площи за ограничено обществено ползване в имотите за жилищни, вилни, обществени, производствени, курортни и спортни сгради и комплекси, както и озеленените площи с друго специфично предназначение – гробищни паркове и защитни насаждения. Системата на зелените площи в населеното място представлява взаимно съгласувано разполагане на различните видове зелени и свободни площи с цел да се осигурят най-благоприятни хигиенни условия, декоративни ефекти и създаване на условия за отдих на населението.

Зелената система включва следните структурни елементи: тревни площи, декоративна растителност, алеи, площадки и архитектурни декоративни елементи и съоръжения.

Озеленяването влияе на температурата, относителната влажност, скоростта на движение на въздуха; върху подобряване на химичния състав на въздуха, намаляване на праха в него, както и на намаляването на шума в градската среда.

Озеленените площи за широко обществено ползване и площите със специфично предназначение са публична собственост на държавата и общините.

Зелените системи и озеленените площи се устройват в съответствие с одобрените общи и подробни устройствени планове на урбанизираните територии и подробни устройствени планове за парковете и градините, като се спазват правилата и нормативите в наредбата.

Устройството на озеленени и залесени площи се регламентира със Закона за устройството на територията. В териториите на общините се устройват озеленени площи, обединени в зелена система, като средство за подобряване на микроклимата и хигиенните условия и за организиране на отдиха на населението. Озеленените площи за

широко обществено ползване и площите със специфично предназначение, собственост на държавата и общините, са публична собственост. Зелените системи и озеленените площи се устройват в съответствие с одобрените общи и подробни устройствени планове на урбанизираните територии и подробни устройствени планове за парковете и градините, като се спазват правилата и нормативите в Наредба № 7/22.12.2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони. Озеленените територии в населените места, селищните образувания и извън тях се определят с общите и подробните устройствени планове. Зелената система включва обществените озеленени площи, включи-телно всички паркове, градини, улично озеленяване, извънселищни паркове и горски паркове, гробищни паркове, ботанически градини, дендрариуми, за-щитни насаждения и разсадници;

Нормативите за площта на обществените озеленени площи за широко и специфично ползване в градовете в зависимост от тяхната големина са:

- а) за големи градове - 20 кв. м/жител;
- б) за средни градове - 18 кв. м/жител;
- в) за малки градове - 12 кв. м/жител;
- г) за много малки градове - 8 кв. м/жител;
- д) за всички села - 4 кв. м/жител.

Площта на терена за гробища за населените места се определя при спазване на следните нормативи:

- а) за големи градове - 2,70 кв. м/жител;
- б) за средни градове - 2,25 кв. м/жител;
- в) за малки градове - 2,05 кв. м/жител;
- г) за много малки градове - 1,30 кв. м/жител;
- д) за много големи села - 1,30 кв. м/жител;
- е) за големи села - 1,40 кв. м/жител;
- ж) за средни села - 2,90 кв. м/жител;
- з) за малки села - 4,00 кв. м/жител;
- и) за много малки села - 4,00 кв. м/жител.

Нормативите в община Вълчедръм не са осигурени.

Зелените площи не се поддържат в добро състояние. Наблюдава се нерегламентирана паша и маршрути на домашни животни в зелените площи, безразборна сеч на паркова растителност, унищожаване на редки растителни видове с корените. Не са поддържани и зелените площи около реките. Трудната поддръжка на зелените площи е главно поради недостатъчност на финансовите средства, както и поради липса на Общинска наредба за изграждане и опазване на зелената система и на публичен регистър на зелените площи.

3.4.5. Защитени вековни и забележителни дървета:

- Яворолистен платан, с.Игнатово – в парка – обявен със Заповед № РД-219/20.03.2007г. на МОСВ, възраст 64 год.
- Цер, с. Септемврийци – в двора на ОУ Д-р Петър Берон“– обявен със Заповед – РД-635/02.07.2004г., възраст 77 год.
- Цер, с. Игнатово – зад кметството, обявен със Заповед № РД-1074/11.09.2004г., възраст 77 год.
- Цер, с. Игнатово, обявен със Заповед № РД-1074/11.09.2004г., възраст 77 год.

4. Анализ по фактори на въздействие върху околната среда

4.1. Отпадъци

4.1.1. Генерирани битови отпадъци

Един от основните фактори, оказващи въздействие върху качеството на околната среда са отпадъците. Нарастващото им количество крие рискове от замърсяване на въздуха, водите, почвите и застрашава човешкото здраве и живот. Образованите от жизнената дейност на хората, производството и търговията различни видове отпадъци, налагат предприемането на мерки за намаляване на общото им количество, повторната им употреба и увеличаване рециклирането и оползотворяването им. Същевременно с развитието на технологиите за третиране на отпадъци, все повече се разширяват възможностите за използването на отпадъците като алтернативен суровинен и енергиен източник и намаляване на количеството, предназначено за депониране.

Закона за управление на отпадъците /ЗУО/ разделя отпадъците по видове, както следва:

- битови;
- производствени;
- опасни;
- строителни;
- биоразградими;
- масово разпространени.

Общинските власти играят важна роля в изпълнението на политиката по отношение опазване на околната среда, подобряване и развитие на инфраструктурата за третиране на отпадъци, чрез сключването на договори и в това отношение основните им функции включват:

- осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци;
- събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им;
- почистване на уличните платна, тротоарите, площадките, алеите и поддържане на зелените площи и други територии предназначени за обществено ползване;

- избора на площадки, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци или на други инсталации или съоръжения за обезвреждане на битови или строителни отпадъци, чрез включването в регионална система;
- разделно събиране на битови отпадъци, включително отпадъци от опаковки, като определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и сортиране на отпадъците от опаковки, чрез организация по оползотворяване;
- организирането и прилагане на системата за разделно събиране и съхранение на излезли от употреба моторни превозни средства с фирми получили разрешение от МОСВ;
- предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаване на незаконни сметища, чрез контрол от длъжностни лица;
- определяне на места за поставяне на негодни за употреба батерии.

Битови отпадъци

Съгласно Допълнителните разпоредби на ЗУО битови отпадъци са „отпадъците от домакинствата” и „подобни на отпадъците от домакинствата” (това са отпадъците, образувани от домакинствата, и отпадъците, образувани от фирми и други организации, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, с изключение на производствените отпадъци и отпадъците от селското и горското стопанство).

Процесите, свързани с формиране, събиране, извозване, депониране и друго обезвреждане на отпадъците, са в пряка зависимост от развитието и организацията на стопанската дейност, демографските особености на района и от природните условия, в които се осъществява човешкият живот. Битовите отпадъци се формират от жизнената дейност на хората. Количеството и съставът им зависят от:

- Мястото на образуване;
- Стандарта на живот на населението и неговата култура;
- Степен на благоустроеност на населените места;
- Начин на отопление;
- Други фактори.

Като се изхожда от административно-териториалната и социално-икономическа характеристика на община Вълчедръм, основните източници на ТБО се явяват:

- Домакинствата;
- Промислените предприятия;
- Търговски и обслужващи обекти.

В община Вълчедръм е изградена добре функционираща система за сметосъбиране и сметоизвозване. В системата е обхванато 100% от населението на всички населени места.

Основният поток отпадък е смесеният битов отпадък с код 20 03 01.

Община Вълчедръм е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците - регион Монтана. В сдружението участват още общините: Монтана, Берковица, Брусарци, Бойчиновци, Вършец, Георги Дамяново, Лом, Медковец, Чипровци, Якимово и Криводол. Инфраструктурата, обслужваща РСУО Монтана, отстои на около 2,6 км на изток от гр. Монтана и на 43 км от гр. Вълчедръм и включва: въведено в експлоатация регионално депо, изградено в съответствие с изискванията на законодателството по управление на отпадъците на европейско ниво, ЗУО и подзаконовите нормативни актове. Прогнозното време за експлоатация на депото е до 2027 г. Регионалното депо за твърди битови отпадъци обслужва общините, включени в регионалната система, и е с капацитет 70,000 тона смесени битови отпадъци на година. Има и сепарираща инсталация за предварително третиране преди депониране на смесените битови отпадъци, разположена на територията на площадката на регионалното депо.

„Регионално депо за отпадъци – Монтана“ ЕООД е еднолично дружество, 100% собственост на община Монтана, което извършва дейности по третиране на отпадъци – предварително сепариране и депониране.

Регионално депо за отпадъци – Монтана е изградено със средства от предприєдинителния финансов инструмент ИСПА и е пуснато в експлоатация през м. януари 2006 г. Отчитайки принципите на Европейското и Национално законодателство община Монтана със средства на Държавния бюджет на Р България построява и Завод за сепариране, като в експлоатация е пусната инсталацията за предварително сепариране на твърди битови отпадъци и отделяне на рециклируеми компоненти, която започна работа на 05.06.2012 г. Общата площ на регионалната система за управление на отпадъците е 189 да, капацитета на сепариращата инсталация е 20 t/h, а капацитета на клетките за депониране е 911 400 t. Регионалната система обслужва 12 общини с население около 170 000 души.

Всички сгради, машини и съоръжения община Монтана е предоставила на „Регионално депо за отпадъци – Монтана“ ЕООД. Дейностите по третиране на отпадъците и контрол по всички компоненти на околната среда се извършват съгласно Комплексно разрешително, издадено от Министерство на околната среда и водите.

Съгласно комплексното разрешително по чл. 117 от ЗООС, издадено от МОСВ / КР № 162-Н1/2010 година/ оператор на депото е община Монтана.

С Договор община Монтана е възложила на „Регионално депо за отпадъци – Монтана“ ЕООД да изпълнява своята дейност съгласно КР.

Дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване се извършват и са вменени в дейността на Общинско предприятие – Вълчедръм. Това става с два броя специализирани автомобили – „Мерцедес“ и „Ман“ по четири маршрута:

I-ви маршрут:

с. Долни Цибър-с. Горни Цибър-гр. Вълчедръм-РДО гр. Монтана

II-ри маршрут

с. Бъзовец-с. Септемврийци-гр. Вълчедръм-РДО гр. Монтана

III-ти маршрут

с. Игнатово-с. Златия-с. Разград-гр. Вълчедръм-РДО гр. Монтана

IV-ти маршрут

с. Мокреш-с. Ботево-гр. Вълчедръм-с. Черни връх-РДО гр. Монтана

Сметоизвозването се извършва два пъти седмично на Регионално депо за отпадъци гр. Монтана.

Услугата сметосъбиране, сметоизвозване и депониране се извършва в рамките на регулационните планове на населените места по график, утвърден от Кмета на общината, както следва:

Понеделник - кофи от улици в гр. Вълчедръм

Вторник - кофи от улици в гр. Вълчедръм и с. Черни връх

Сряда - кофи и контейнери в с. Септемврийци, с. Бъзовец, с. Мокреш, с. Ботево

Четвъртък - кофи и контейнери в с. Разград, с. Златия, с. Игнатово, с. Долни Цибър и с. Горни Цибър

Петък - контейнери в гр. Вълчедръм

Освен сметосъбирачните машини Общинското предприятие работи с 1 багер, 1 фадрома, 4 бр. трактори /3 бр. в гр. Вълчедръм и 1 бр. в с. Септемврийци/, 2 бр. сметосъбирачни машини и са назначени 11 бр. работници по чистота.

Наличните съдове за отпадъци (кофи тип „Мева” и контейнери тип „Бобър”) на този етап задоволяват нуждите на населението.

Всяка година се закупуват нови съдове за битови отпадъци. През 2020 год. са закупени още 40 броя контейнери тип „Бобър” и 150 бр. кофи тип „Мева”.

За цялата община броят на съдовете на ТБО е: 270 бр. контейнери тип ”Бобър” и 2300 бр. кофи тип „Мева”, като в това число влизат вече амортизирани такива, които периодично през последните четири години се сменят с ново закупени.

Количествата депонирани битови отпадъци от община Вълчедръм за последните 3 години са както следва: 2018 г. – 806,320 т., 2019 г. – 914,840 т., 2020 г. – 896,000 т.

Количествата депонирани отпадъци от територията на община Вълчедръм на Регионалното депо нарастват със 108,520 тона през 2019 спрямо 2018 година, а след това се наблюдава лек спад през 2020 г. с 18,840 тона. Темпът на увеличение е с 11,86 %, а намалението – с малко над 1 %.

Важен показател за управление на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от обслужваното население. Образуваните битови отпадъци на човек от населението в България за 2018 г. е 408 кг/човек/година, за област Монтана – 535,37 кг/човек/година, а за община Вълчедръм едва 95 кг/жител/година, тоест много по-ниско от средната норма за областта и за страната. Нормата на натрупване на отпадъците на глава от населението

в общината през 2019 г. нараства до 110 кг/ж./год., като остава в тези граници и през 2020 г.

4.1.2. Строителни отпадъци

Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, Обн. ДВ. бр.98 от 8 Декември 2017 г., определя някои допълнителни изисквания за управлението на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали в строителството. Съгласно сроковете, определени в ЗУО в тази наредба се регламентират конкретни цели за оползотворяване на определени видове строителни отпадъци и етапите за тяхното изпълнение.

С наредбата се регламентират:

1. създаването на система за управление и контрол на дейностите по събиране, транспортиране и третиране на строителните отпадъци (СО);
2. изискванията за влагане на рециклирани строителни материали в строителството;
3. изискванията за управление на СО в процеса на строителство и премахване на строежи.

Целта на наредбата е:

1. да се предотврати и ограничи замърсяването на въздуха, водите и почвите, както и да се ограничи рискът за човешкото здраве и околната среда в резултат на събирането, третирането и транспортирането на СО;
2. да се насърчи рециклирането и оползотворяването на СО за постигане на целите по чл. 32 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО).

Строителните отпадъци са получени вследствие на строително-монтажни работи и премахване, включващи минерални отпадъци, пластмаси, метал, хартия, изолационни материали, дърво, азбест и други опасни отпадъци, и др. съответстващи на кодовете на отпадъци от група 17 на Приложение 1 от Наредба № 3 за класификация на отпадъците.

Минералните отпадъци се образуват в резултат на строителство или събаряне на сгради и съоръжения, които основно се състоят от минерални материали като тухли, бетон, строителни разтвори, естествен камък, пясък, керамични строителни материали, бетонови блокчета и/или газобетонови блокчета и др.

„Строително-монтажни“ са работите, чрез които строежите се изграждат, ремонтират, реконструират, преустройват, поддържат или възстановяват, а „Премахване“ е дейността по отстраняване на строежите чрез селективно отделяне на оползотворимите отпадъци в процеса на премахването.

Дейностите по събиране, транспортиране, подготовка преди оползотворяване и/или обезвреждане, материално оползотворяване, както и по обезвреждане на СО се извършват от лица, притежаващи документ по чл.35 от Закона за управление на отпадъците.

Община Вълчедръм, както и другите общини в страната имат следните отговорности, произтичащи от ЗУО и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали:

- Организиране на събирането, включително разделното, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата;
- Когато общината е възложител на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи е длъжна:
 - Да разработи План за управление на строителните отпадъци, като задължителна част от строителната документация за издаване на разрешение за строеж;
 - Да изпълни реално Плана за управление на строителните отпадъци;
 - Да влага в строежите определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи;
 - Да осигури селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове отпадъци в минимални количества.

Кметът на общината отговаря за предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното премахване на строежи, за оползотворяване на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително за покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране. Разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране на строителни отпадъци, получени в резултат на принудително премахване на строеж, са за сметка на извършителя на незаконния строеж или на собственика на сградата или съоръжението. Въз основа на влязла в сила заповед за премахване на строежа и протокол за извършените разходи за дейностите по транспортиране и оползотворяване на отпадъците кметът на общината подава заявление за издаване на заповед за незабавно изпълнение на събиране на вземането от задължените лица по реда на чл.417, т.2 от Гражданския процесуален кодекс.

В случаите, когато кмета на общината е възложител на строителни и монтажни работи, с изключение на текущи ремонти, и възложител на премахване на строежи, следва да изготви план за управление на строителните отпадъци. Съдържанието и изискванията към плана се определят в Наредбата за управление на строителните отпадъци.

Отпадъците от строителна и строително-ремонтна дейност се отделят регулярно. Прилага се процедура, при която строителните фирми да се обръщат към община за посочване на място и условия за депонирането на строителните отпадъци.

Основните проблеми, свързани със строителните отпадъци са неконтролираното изхвърляне на строителни отпадъци от гражданите и фирмите, което води до формирането на нерегламентирани сметища. Често населението неконтролирано изхвърля строителни отпадъци на незаконни сметища главно на входовете и изходите на населените места, както и замърсява зелените площи в самите населени места. За строителните отпадъци, от обичайните ремонти на жилищата, няма форма, по която да бъдат контролирани.

Друг проблем е изхвърлянето на строителни отпадъци в контейнерите за твърди битови отпадъци, което води до тяхното повреждане, а от тежината им се повреждат и повдигащите механизми на сметосъбиращите автомобили.

На територията на община Вълчедръм, както и в региона, няма съоръжения за рециклиране и/или подготовка за повторна употреба на строителни отпадъци.

Отпадъците от строителна и строително-ремонтна дейност не се генерират в много големи количества, поради неголямото строителство в сравнение с останалите региони на страната.

Не са предприемани или планирани действия от страна на общината или частния бизнес относно въвеждането на алтернативи за депонирането, специализирани технологии, инсталации и съоръжения за преработване и/или рециклиране на строителни отпадъци с цел тяхното оползотворяване посредством повторното им влягане в строителството, с изключение на единични случаи на запълване на изкопи и дупки по улиците.

4.1.3. Производствени и Опасни отпадъци

„Опасни“ са отпадъците, които притежават едно или повече опасни свойства, посочени в приложение № 3 към ЗУО. Този вид отпадъци се образуват най-вече в промишлените предприятия, но също така и в някои заведения от здравната сфера, а частично и в битовия сектор. Към тях спадат отработени масла и нефтопродукти, негодни за употреба батерии и акумулатори, медицински отпадъци, бои и лакове, детергенти, пестициди и др.

Изискванията за третиране и транспортиране на опасни отпадъци са регламентирани в Наредбата, приета с ПМС №53/1999 г. /ДВ, бр. 29 от 1999 г. и в наредбите за масово разпространените отпадъци. Количествата на образуваните опасни отпадъци по групи, съгласно Класификация на отпадъците по Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификацията на отпадъците, се водят на отчет в РИОСВ - Монтана.

Лицата, чиято дейност е свързана с образуване, събиране, транспортиране, съхраняване (оползотворяване с код R13 по смисъла на приложение №2 към §1, т.т13 от допълнителните разпоредби (ДР) на ЗУО и/или обезвреждане с код D15 по смисъла на приложение №1 към §1, т.11 от ДР на ЗУО), оползотворяване, в т.ч. рециклиране и/или обезвреждане, включително подготовка преди оползотворяване или обезвреждане на опасни отпадъци, водят отчетни книги и представят годишни отчети. Опасните отпадъци от фирмите се събират и съхраняват отделно в закрити складове и се предават за третиране на физически или юридически лица притежаващи съответното разрешение по ЗУО или Комплексно разрешително, въз основа на писмен договор.

Потокът опасни отпадъци се контролира от действащата нормативна уредба. С цел проследяване на превозите на опасните отпадъци товародателите са длъжни да изготвят идентификационен документ, който се попълва за всеки отпадък последователно от товародателя, превозвача и товарополучателя.

Необходими са мерки за информиране на населението за опасностите за околната среда и повишаване на обществената заинтересованост за по широко участие в

организираните мероприятия за предаване на опасни отпадъци от домакинствата. Разделното събиране на опасните битови отпадъци все още не е системно, а кампанийно. Поради това голяма част от тях все още се изхвърлят в контейнерите съвместно с неопасните битови и се извозват с тях за последващо третиране.

Основните генератори на производствен отпадък в община Вълчедръм са действащите промишлени предприятия, сред които няма такива с висок рисков потенциал на образувания отпадък.

На територията на общината няма изградена инфраструктура за разделно събиране и третиране на опасни и производствени отпадъци. При констатиране такива се използват услугите на лицензирана фирма. Производствените предприятия на територията на общината образуват предимно отпадъци с характер на битови, специфично масово разпространени и рециклируеми отпадъци. Фирмите изготвят годишни отчети и ги представят пред ИАОС. Следва да се отбележи, че не всички фирми изпълняват задълженията си да предоставят в ИАОС необходимата информация за генерираните от тях отпадъци.

4.1.4. Специфични потоци отпадъци

Отпадъци от опаковки

С разделното събиране на отпадъци с цел рециклиране, както и други форми на оползотворяване може да се постигне значително намаляване на количеството на депонираните отпадъци, което ще доведе до удължаване на полезния живот на регионалното депо за отпадъци и до съкращаване на разходите за събиране и обезвреждане на отпадъците. Освен това през последните години със синхронизиране на националното законодателство с европейското законодателство все повече се засилват законодателния и обществения натиск за въвеждане на системи за разделно събиране с нормативно регламентирани количества отпадъци, които трябва да бъдат рециклирани и оползотворени.

За част от тези отпадъци националното законодателство изисква прилагането на принципът „замърсителят плаща“, при който разходите се поемат от производителите на продукта, от който се образуват отпадъците, но за останалата част липсват нормативно установени механизми на финансиране. За редица отпадъци съществуват забрани за депониране, което налага тяхното отделяне от общия отпадъчен поток и намиране на алтернатива за оползотворяването или обезвреждането им.

Съгласно изискванията на чл.19, ал.3, т.6 от Закон за управление на отпадъците кметът на общината отговаря за разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло.

От 2014 год. община Вълчедръм е въвела и разделното събиране на отпадъци, като в изпълнение на решение на ОбС – Вълчедръм е подписан и Договор за сътрудничество с „Булекопак“ АД гр.София за разделно събиране, транспортиране, временно съхраняване, сортиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки от домакинствата, търговски, производствени и административни обекти. За целта са доставени и предоставени за ползване 25 броя съдове тип „Иглу“ – жълт (за отпадъци от хартиени, пластмасови и метални опаковки) и 25 броя тип „Иглу“ – зелен (отпадъци от стъклени

опаковки). Контейнерите са поставени в гр.Вълчедръм и селата Мокреш, Септемврийци, Разград, Златия и Долни Цибър. През 2018 год. е подписан нов договор със същата организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки.

Таблица 15: Разделно събрани отпадъци за периода 2018-2020 г.

Година	Брой съдове	Количество събрани отпадъци	Сортирани количества суровини
2018	25		12,880
2019	25		5,210
2020	25		4,060

Биоразградими отпадъци

В съответствие с европейското и националното законодателство общините следва да предприемат мерки за поэтапното намаляване на количеството на депонираните биоразградими отпадъци. В Националната стратегия за намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци са заложили конкретни мерки, които трябва да се предприемат по отношение на този вид отпадък. Съгласно Националната програма за прилагане на Директива 99/31/ЕС:

- 100% биоразградими са хранителните, хартиените, картонените, дървесните и градинските отпадъци;
- 20% от текстилните отпадъци са биоразградими;
- 25% от отпадъците от кожи са биоразградими.

В съответствие със Закона за управление на отпадъците чл. 31 ал. 1 т. 2 – целта е най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г.

Изпълнението на целите за разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци се осигурява чрез прилагане на домашно компостиране и/или разделно събиране и компостиране на изградените за целта общински или регионални площадки с компостиращи инсталации.

През 2019 г. е извършено четиринадесетмесечно проучване по проект на ПУДООС „Определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци в България“. Съгласно представения доклад по проекта морфологичният състав на битовите отпадъци, генерирани на територията на Община Вълчедръм е като следва:

Таблица 16: Морфологичен анализ на отпадъците, 2019 г.

Фракции	Пролет %	Лято %	Есен %	Зима %	Средно годишно %
Хранителни	8	10	8	17	11
Хартия	2	2	2	1	2
Картон	0	2	4	1	2
Пластмаса	8	5	8	10	8
Текстил	2	4	3	4	3

Гума	1	0	0	0	0
Кожа	2	2	0	0	1
Градински	8	9	11	5	8
Дървесни	4	1	0	0	1
Стъкло	3	3	3	2	3
Метали	4	3	4	0	3
Инертни	0	4	6	3	3
Опасни (бои, лакове, батерии, лум. лампи и др.)	0	0	1	0	0
Други (хигиенни, композитни)	6	6	4	9	6
Ситна фракция	52	49	46	47	48
ОБЩО	100	100	100	100	100

Представените резултати дават възможност да се направят следните изводи:

- Във всички населени места значителен дял заемат биоразградимите отпадъци – хартия, картон, органични/хранителни, дървесни и градински отпадъци - 42%. Предстоящото въвеждане в експлоатация на площадката за компостиране на зелени отпадъци ще редуцира значително разходите за транспортиране в рамките на Регионалната система.
- По отношение на рециклируемите отпадъци, най-голям е процента на пластмасовите отпадъци, като този висок процент се дължи на полиетиленовите торбички и фолия, които съставляват около 50% от пластмасите.
- Ниското съдържание на инертните материали може да се обясни с ниското ниво на доходи на населението в региона, поради което не се извършват големи обеми от строителни и ремонтни дейности в домакинствата.

През 2018 год. е подписан договор №Д-34-76/29.11.2018 г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.” за реализация на проект № BG16M1OP002-2.005-0016 „Проектиране и изграждане на компостираща инсталация за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци за общините Вълчедръм и Якимово”. На 3.12.2019 год. започва изпълнението на проекта, който вече е реализиран и въведен в експлоатация през м.април 2021 год., предстои да заработи в кратки срокове.

Съоръжението за компостиране е проектирано с капацитет за третиране на 2 257 тона годишно.

Площадката, на която е изградена компостиращата инсталация е разположена в землището на гр. Вълчедръм, имот № 917.6 и представлява неусвоена площ – общинска собственост. Площта ѝ е от порядъка на 9,5 дка. Теренът е равнинен със слаб наклон.

Изборът на система за разделно събиране и транспортиране на биоотпадъци от зелените площи, пазарите и домакинствата е на база оптимално съотношение между удобство на организиране и използване, ниво на инвестиционни разходи и ниво на експлоатационни

разходи. В рамките на проекта са закупени 219 бр. контрйнери с обем от 1,1 м³ за общините Вълчедръм и Якимово, един сметосъбиращ автомобил и един мобилен шредер.

Система за разделно събиране на биоотпадъците включва поставяне на контейнери за градински отпадъци от домакинствата в гр. Вълчедръм, селата Септемврийци, Долни Цибър, Мокреш, Златия и Разград от община Вълчедръм. Това са населените места, в които има обществени зелени площи и се генерират зелени и биоразградими отпадъци. В тези населени места се поставят и контейнери за парковите отпадъци, които нямат нужда от шредирание (окосена трева, шума и др.). Обслужването им става със сметосъбиращ автомобил с надстройка с ротопреса и коефициент на пресоване 1:3.

Честота на събиране на кафявите контейнери за биоотпадъци е веднъж седмично за селата от двете общини и за град Вълчедръм.

С цел оптимизиране на експлоатационните разходи сметосъбиращият автомобил ще обслужва населените места в двете общини по обща транспортна схема.

Отпадъци от ИУМПС, ИУЕЕО, НУБА, отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, излезли от употреба гуми

Редица европейски директиви регулират специфичните потоци от отпадъци - например, отпадъци от титаниев диоксид, опаковки и отпадъци от опаковки, полихлорирани бифенили (ПХБ) и полихлорирани терфенили (ПХТ), отпадъчни батерии и акумулатори, канализационен шлам, излезли от употреба превозни средства (ИУПС), отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОЕЕО) и ТОЗ (трайни органични замърсители).

Друга група от директиви регулира операциите по третиране на отпадъците: изгаряне, съвместно изгаряне на отпадъци и депониране на отпадъци чрез заравяне. Регламент (ЕО) №1013/2006 покрива трансграничните превози на отпадъци.

„Негодна за употреба батерия или акумулатор” е батерия или акумулатор, която не може да бъде използвана повторно и е предназначена за преработване или обезвреждане.

За ефективно функциониране на системата за събиране на отпадъците от негодни батерии и акумулатори е необходимо предприемане на следните действия:

- редовно информиране на обществеността за рисковете, свързани с тяхното неконтролирано обезвреждане. Необходимо е хората да бъдат запознати със значението на символите, използвани за маркиране, изискванията при отделяне на батериите от уредите, където те са вградени и възможностите за участие в системите за събиране.
- прилагането на задължително обратно приемане в местата за продажба;
- осигуряване и поставяне на съдове за събиране на негодни за употреба портативни батерии и акумулатори, като се спазва нормативните изисквания;
- предаване на отпадъците от батерии и акумулатори на фирма, притежаваща разрешително, издадено по реда на Закона за управление на отпадъците.

Управлението на отпадъците от батерии и акумулатори има две главни цели:

- *Екологична* – защита на въздуха, водата, почвата и здравето на хората чрез предотвратяване на изхвърлянето на вредни и опасни вещества в околната среда;
- *Икономическа* – оползотворяване материалите, заложи в конструкцията на отпадъците от батерии и акумулатори.

Отработени масла

Задълженията на общината в това отношение се определят от „Наредба за отработените масла и отпадъчни нефтопродукти”, приета с ПМС №352/27.12.2012 г., ДВ бр.2/08.01.2013 г.

Съгласно чл.39 ал.1 от Наредбата, кметът на общината съдейства за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване и обезвреждане, като определя местата за смяна на отработени моторни масла на територията на общината и информира обществеността за местоположението и условията за приемане на отработените масла.

Възможно в рамките на периода на прилагане на настоящата програма, организацията по оползотворяване да не прояви интерес тъй като количеството масла за чието оползотворяване е отговорна нараства незначително и е твърде вероятно целите заложи в *Наредбата за изискванията за третиране и транспортиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти* да бъдат постигнати чрез събиране на отработени масла от източници различни от бита или общини с по-голяма гъстота на населението.

Независимо дали ще се сключи договор с организация по оползотворяване, следва да бъдат предприети следните мерки за осигуряване прилагането на законодателството за управление на отработени масла:

- идентифициране на обектите, в които се извършва смяна на отработени масла и обектите, в които се изкупуват отработени масла;
- определяне на разрешените места за смяна на отработени моторни масла и информиране на обществеността за това;
- въвеждане на санкции и упражняване на контрол над изхвърлянето на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти в повърхностните води и в канализационните системи.

Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване

Задълженията на Общината се определят от „Наредба за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване”, приета с ПМС №355/28.12.2012 г. с последни изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г.

Съгласно чл.27, ал.1 от Наредбата, Кметът на общината оказва съдействие на организациите по оползотворяване, като определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и предаване на ИУЕЕО.

Изпълнение на задълженията за участие в системите за разделно събиране се осъществява, като се сключат договори с организации по оползотворяване на ИУЕЕО, лица, които изпълняват задълженията си индивидуално или други лица, притежаващи документи по чл.35 от ЗУО за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране или оползотворяване на отпадъци на територията на общината.

От страна на Община Вълчедръм не са предприемани никакви действия за връзка с фирми, занимаващи се с: негодни за употреба батерии и акумулатори; излезли от употреба моторни превозни средства; събиране на отработени масла.

Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци

На територията на община Вълчедръм всички нерегламентирани стари сметища са закрити. Добре организираната система за сметосъбиране и сметоизвозване и ефективния контрол водят до значително намаляване на броя на инцидентните локални замърсявания. При установяване на нови нерегламентирани сметища се предприемат незабавни мерки по отстраняването им.

4.2. Шум

Шумът е от основните неблагоприятни фактори, водещи до акустичен дискомфорт в околната среда. Вредното въздействие зависи от вида му и пораждащите го условия. Произходът на шума се определя от видовете дейности, при които той е генериран. В градска територия се различават промишлен (производствен), транспортен, шум от строителство и битов шум. В зависимост от характера (постоянен, периодично, повтарящ се, прекъснат), честотния спектър и интензивността на шума, а така също и продължителността на експозиция, въздействието му е по-малко или повече вредно. Основният аспект на вредното въздействие на шума, разгледан в настояща програма е свързан с влиянието му върху човешкия организъм и здраве. Високите шумови нива влияят върху слуховия апарат на човека, психическото и нервно състояние на личността, имунната система, обмяната на веществата, сърдечно-съдовата система и др. Подлежащите на контрол обекти са източниците на шум, намиращи се в промишлени зони, жилищни зони и в близост до жилищни зони. Приоритетни са тези, които се намират в жилищни зони, с цел да се предотврати дискомфорта през различните части на денонощието и вредните ефекти от шума върху здравето на населението. посл. изм. и доп.).

Основни причини за повишаване нивото на шумав населените места се явява както строителството, така и обусловеното от него увеличаване на потока на товарните

автомобили, амортизираната пътна настилка, остарелият транспортен парк на голяма част от населението, увеличеният брой дизелови автомобили.

Съгласно Закона за защита от шума в околната среда, РИОСВ - Монтана контролира единствено промишлени източници на шум в околната среда, с цел спазване на нормите за нива на шум в съответните зони и територии, както и в най-близките места за въздействие. Задължение за провеждане на собствен мониторинг на шум в околната среда и представяне в РИОСВ на резултатите от тях, имат единствено предприятията с издадени комплексни разрешителни по смисъла на Закона за опазване на околната среда.

На територията на община Вълчедръм няма обекти с издадени комплексни разрешителни, както и промишлени източници с дейности, създаващи висок риск от наднормени нива на шум в околната среда, подлежащи на контрол.

За периода 2016-2020 г. не са извършвани и представяни в РИОСВ – Монтана собствени периодични и контролни измервания на шум от промишлен източник.

Съгласно нормативната уредба за шума контролната функция на общинската администрация е върху шума от битови и занаятчийски дейности. Производствения шум и шума от транспортния трафик се контролира от регионалните органи на МОСВ, МЗ и МВР. Контролната дейност на Общината, касаеща шума, излъчван в околната среда, е отразена в Наредбата за обществения ред.

Няма актуални данни за наднормено излъчване на шум на територията на община Вълчедръм. При жалби на граждани за производствен шум, администрацията сезира компетентните органи; за шум при битови дейности - издава предписания за спазване на нормативно установените изисквания.

В град Вълчедръм, както и в селата с интензивен трафик, основен източник на шум са транспортните средства. Някои производства и човешки дейности в сферата на услугите също излъчват шум и създават дискомфорт у живущите около източника.

За високите стойности на шумовите нива допринасят характерните особености на териториално – устройствените планове на града и другите населени места:

- Липсата на околновръстни пътища, поради което целият транзитен моторен поток минава през населеното място;
- Липсата на защитни „зелени екрани“;
- Лошокачествена настилка;
- Двустранно плътно застрояване по главните улици;
- Големи наклони на някои улици;
- Остарелият автомобилен парк.

На негативното влияние на шума са подложени в най-голяма степен живеещите на главните улици на града, както и живеещите в близост до основните пътни артерии на общината.

4.3. Здравно-хигиенни аспекти на околната среда

Състоянието на средата се определя от измененията настъпили в основните нейни параметри, следствие от човешката дейност – замърсяване на атмосферата, водите и почвите с производствени и битови вредности от дейността на транспорта, акустично натоварване на средата, йонизиращи и нейонизиращи лъчения, проблемите с третирането на отпадъците.

Основните проблеми, резултат от антропогенната дейност са:

- Високите нива на шума – резултат от функционирането на транспорта и отделни точкови източници
- Замърсяването на атмосферата от линейни (транспорт) и точкови (производствени и битови) източници.
- Йонизиращи и не йонизиращи лъчения.

Разкритите екологични проблеми в голяма степен се дължат на:

- Преминаване на производственият сектор към по-евтини технологии за снабдяване с топлоенергия, съпроводени с по-високи емисии в атмосферния въздух.
- Липса на финансови средства в производствения сектор за опазване качеството на атмосферния въздух.
- Липса на финансови средства за осъществяване на инфраструктурни и благоустройствени проекти за опазване качеството на атмосферния въздух
- Продължаващ процес на подценяване на ролята на зелената система и хаотичното усвояване на земеделски земи за производствени нужди.

Посочени са зони и/или обекти със специфичен хигиенно-охранителен статут. Към тази категория се отнасят зони, които по силата на съответни наредби, следва да бъдат взети под внимание в процеса на планиране. Зоните и обектите със специфичен санитарно-охранителен статус са всички водоснабдителни съоръжения за питейно-битово водоснабдяване, помпените станции за канални води, ГПСОВ, гробищни паркове, депа за отпадъците, кариерите, автосервиси, автогари, гари и летища и много други.

Здравно-хигиенни рискове съществуват и в местата, където обитава предимно население от ромски произход, които имат недостатъчно ефективни водопровод и канализация, инфраструктура, изградени типови постройки и възможности за поддържане на необходимата хигиена. Съществуват реални инфекциозни рискове (вирусен хепатит, морбили и др.), също така стоят на преден план и проблемите с битовите отпадъци и по-специално нерегламентираното им изхвърляне, което може да засегне и живеещото в съседство население. Здравен проблем представлява замърсяването на атмосферния въздух в жилищните зони с дразнещи газове - азотни и серни диоксиди, вещества с общо системен токсичен ефект. Значение имат замърсителите със сензибилизиращо действие (органични частици, алдехиди, феноли, сажди и катрани).

Естественият радиационен гама-фон е физична характеристика на околната среда и представлява полето на гама-лъчите, в което се намират всички живи организми на Земята. Източници на това йонизиращо лъчение са вторичното космично лъчение и

естествените радионуклиди, намиращи се в атмосферния въздух, почвите, водите, храните и човешкото тяло. Измерваната величина е мощност на дозата на гама-фона и е специфична за всеки пункт, област, регион.

Данните за мощността на дозата гама-лъчение за страната се получават в реално време от 27 постоянни мониторингови станции на Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон (НАСНКРГФ), администрирана от Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС).

Автоматизираната система осигурява оперативна информация в случай на инцидентно повишаване на радиационния фон, както при ядрена авария на територията на страната ни, така и при трансграничен пренос на радиоактивно замърсяване. Системата обезпечава с данни в реално време Аварийния център на Агенцията за ядрено регулиране и Главна Дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението” към Министерството на вътрешните работи, с което се осигурява възможност, в случай на радиационна авария, да се приложат своевременно подходящи мерки за защита на населението и околната среда.

ИЗВОДИ:

- Акустичната обстановка във всички селища на община Вълчедръм е благоприятна. Периодичното движение на МПС-та не може да се приеме за друга освен като обичайна характеристика на шума, съобразно вида на двигателите им.
- Рисков фактор е евентуалното възникване на точкови източници на шум под формата на работилници или ателиета за услуги в рамките на регулация, генериращи шум над пределнодопустимите норми.
- Радиационният гама фон в областта, в частност и в община Вълчедръм, е в границите на характерните за страната фоновы стойности.

5. Управленски и финансови фактори

5.1. Структура на управлението на дейности, свързани с ОС

Отговорните лица по управление на дейностите, свързани с околната среда са: Общинския съвет, Кмета на общината, Кметове на населени места и Кметски наместници, както и специалистите по екология и опазване на околната среда от Общинската администрация.

Кметът на общината е едноличен орган на изпълнителната власт. В своята дейност кметът на общината се ръководи от законите, от актовете на общински съвет и от решенията на населението. Кметът упражнява общо ръководство и контрол на общинската администрация и представлява общината. Той е първостепенен разпоредител с бюджетни средства.

Правата и задълженията на Кмета на общината, свързани с опазването на околната среда са регламентирани от националното екологично законодателство.

Съгласно Закона за опазване на околната среда, кметът има следните задължения:

- ✓ да информира населението за състоянието на околната среда;
- ✓ да разработва и контролира заедно с другите органи планове за ликвидиране на последствията от аварийни и залпови замърсявания на територията на общината;
- ✓ да организира управлението на отпадъци на територията на общината;
- ✓ да контролира изграждането, поддържането и правилната експлоатация на пречиствателните станции за отпадъчни води в урбанизираните територии;
- ✓ да организира и контролира чистотата, поддържането, опазването и разширяването на селищните зелени системи в населените места и крайселищните територии, както и опазването на биологичното разнообразие, на ландшафта и на природното и културното наследство в тях;
- ✓ да определя и оповестява публично лицата, отговорни за поддържането на чистотата на улиците, тротоарите и други места за обществено ползване на територията на населените места, и да контролира изпълнението на техните задължения;
- ✓ да организира дейността на създадени с решение на общинския съвет екоинспекции, включително на обществени начала, които имат право да съставят актове за установяване на административни нарушения;
- ✓ да определя длъжностните лица, които могат да съставят актове за установяване на административните нарушения по Закона за опазване на околната среда;
- ✓ да определя лицата в общинската администрация, притежаващи необходимата професионална квалификация за осъществяване на дейностите по управление на околната среда.

Кметът на общината може да възлага изпълнението на изброените функции на кметовете на кметствата в общината.

Кметът на общината организира управлението на дейностите по отпадъците, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на Закона за управление на отпадъците и общинската наредба за управление на дейностите по отпадъците.

Съгласно Закона за управление на отпадъците, кметът на общината отговаря за:

- ✓ осигуряването на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
- ✓ събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им;
- ✓ почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
- ✓ избора на площадка, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци или на други инсталации или съоръжения за обезвреждане на битови или строителни отпадъци;

- ✓ разделното събиране на битови отпадъци, включително отпадъци от опаковки, като определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и сортиране на отпадъците от опаковки;
- ✓ организирането и прилагането на система за разделно събиране на излезлите от употреба луминесцентни и други лампи, съдържащи живак;
- ✓ организирането на дейността по събирането и съхраняването на излезли от употреба моторни превозни средства на площадките за временно съхраняване;
- ✓ предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища;
- ✓ определянето на места за смяна на отработени моторни масла и информизиране на обществеността за това;
- ✓ определянето на места за поставяне на съдове за събиране на негодни за употреба батерии.

Функциите на Общинския съвет са:

- да определя размера на такса „битови отпадъци” и таксата за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване по Закона за местните данъци и такси;
- да приема Програма за опазване на околната среда на общината и всяка последваща актуализация;
- да контролира изпълнението на програмата и ежегодното внасянето на отчети по изпълнението ѝ от кмета на общината;
- да приема наредби, касаещи управлението на околната среда на общината и др.

Кметът е длъжен да разработва и изпълнява Програма за опазване на околната среда и Програма за управление на отпадъците на територията на общината. Ежегодно в срок до 31 март, Кметът представя в РИОСВ – Монтана отчет за изпълнение на двете програми.

Защитата от шума в околната среда е уредена, чрез Закона за защита от шума, според който Кметът на общината е длъжен:

- ✓ да упражнява контрол по спазване на Закона;
- ✓ да организира и регулира движението на автомобилния транспорт;
- ✓ при необходимост от извършване на измервания на нивото на шум, контролът се осъществява съвместно с РЗИ.

Съгласно Закона за водите, Кметът на общината е длъжен:

- ✓ да осъществява контрол при изграждането, поддържането и правилната експлоатация на канализационните мрежи на битовите отпадни води;
- ✓ изграждането и поддържането на водопроводните мрежи, изграждането и регистрацията на кладенците за индивидуално ползване.

Съгласно Закона за лечебните растения Кмета на общината:

- ✓ организира изпълнението на дейностите с лечебните растения;
- ✓ издава разрешителни за бране на билки от земи общинска собственост.

Община Вълчедръм предоставя традиционните местни услуги, свързани с околната среда: третиране на отпадъци, водоснабдяване, озеленяване и чистота в населените места. Предоставянето им се извършва на основата на наредби, приети от Общинския съвет. Дейността по управление на отпадъците, включваща сметосъбиране, сметоизвозване, депониране и контрол на отпадъците, формирани на територията на общината, се осъществява от фирма изпълнител избрана по реда на ЗОП.

В община Вълчедръм няма създаден инспекторат. В останалите населени места, със заповед на кмета, са упълномощени кметове и кметските наместници да извършват контрол по чистотата.

За повишаване на професионалната квалификация и качествените характеристики на служителите, ангажирани с дейностите по опазване на околната среда, се препоръчва включването им в дейности за повишаване на професионалната квалификация и осигуряване на посещения на семинари, специализирани курсове и обучения.

Община Вълчедръм има действащ Наредба №1 за опазване на обществения ред, комунално-битовата дейност, хигиенизирането и опазването на околната среда, приета с Решение № 39/26.06.1996г, посл. изм. с Решение № 151/25.02.2021 г. на ОбС.

С Решение № 220/14.07.2006 г. (посл. изм. и доп с Решение №461/26.08.2019 г.) на ОбС Вълчедръм е приета Наредба за управление на дейностите по отпадъците на територията на Община Вълчедръм.

Това са основните местни нормативни документи, свързани с регулиране на дейностите по опазване на околната среда и управление на отпадъците, разработени и приети в съответствие с националното законодателство.

5.2. Сътрудничество с други институции и организации

При осъществяване на дейностите, свързани с опазване на околната среда Общинска администрация Вълчедръм работи съвместно с РИОСВ – Монтана, Басейнова дирекция –Плевен и РЗИ – Монтана.

За решаване на проблемите по управление на отпадъците Община Вълчедръм работи в тясно сътрудничество с останалите общини, членове на РСУО – Монтана, а именно: Монтана, Криводол, Бойчиновци, Берковица, Лом, Чипровци, Георги Дамяново, Брусарци, Медковец, Вършец и Якимово.

За решаване на проблемите на околната среда общинската администрация трябва да си сътрудничи с всички фирми, бизнес организации и граждани на нейната територия.

С «Водоснабдяване и канализация» ООД – Монтана за получаване на:

- разрешение за задоволяване на битовите и производствени нужди – водовземане от градската водопроводна мрежа;
- разрешителни за заустване на битови и производствени отпадъчни води;

По проблемите на околната среда и здравния статус на населението община Вълчедръм поддържа информационен обмен и е партньор със следните регионални органи на централни ведомства:

- РИОСВ – Монтана;
- ИАОС и РЛ Монтана към ИАОС;
- РЗИ – Монтана;
- Басейнова «Дунавски район» – Плевен;
- Областна администрация – Монтана;
- Областна дирекция «Земеделие и гори» – Монтана;
- Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението” – Монтана.
- Областна дирекция по безопасност на храните – Монтана.

5.3. Общински бюджет и финансиране на дейностите по ОС

Програмата за опазване на околната среда се реализира чрез средства от общинския бюджет и европейски оперативни програми за финансиране.

Средствата от общинския бюджет се събират от такса битови отпадъци и се разходват, съгласно ежегодно приемана План - сметка за приходите и разходите за извършване на услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа за битовите отпадъци, както и поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места на територията на Община Вълчедръм.

РАЗХОДИТЕ, заложи в план-сметката за ТБО за 2020 г., в размер на 339 166 лева, са:

- Сметосъбиране и сметоизвозване – 127 395 лв.
- Депониране на отпадъци – 36 260 лв.
- Отчисления и обезпечения по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО – 72 396 лв.
- Почистване на места за обществено ползване – 103 115 лв.

ПРИХОДИТЕ ЗА 2020 г. от таксата за битови отпадъци са 127 061,46 лв., а реално очакваната събираемост от плащанията на физическите и юридически лица – 170 263,00 лв.

Анализът на данните показва, че общо за 2020 г., Община Вълчедръм е дофинансирала дейности по управление на отпадъците на обща стойност 43 201,54 лева.

Таксата за битови отпадъци се определя като промил върху данъчната оценка на недвижимите имоти на физическите лица и промил върху по-високата стойност между данъчната оценка и отчетната стойност на недвижимите имоти на юридическите лица по смисъла на чл.21 от ЗМДТ.

Други източници на приходи за опазване на околната среда и управление на отпадъците

А) Държавен бюджет

Целевото финансиране на общински проекти от страна на държавния бюджет не е пряко обвързано с целите и приоритетите в областта на опазване на околната среда и управлението на отпадъците. Необходимо е подобряване на координацията между институциите при определянето на проектите, в т.ч. разработване на ясни критерии за финансиране и процедури за контрол.

Б) Външно финансиране - Оперативни програми

Външното финансиране се извършва чрез кандидатстване с проекти пред ОП „Околна среда”, ПУДООС, ПРСР, НДЕФ и други финансиращи организации.

Необходимостта от засилване на контрола от страна на администрацията, намаляване на обема на депонираните отпадъци, което изисква допълнителни дейности по разделно събиране и предварително третиране, както и провеждането на кампании сред населението ще доведат до увеличаване на необходимите финансови средства и разходите в това направление.

За изпълнението на плановете за действие предвидени в стратегическите документи на общината следва да се търсят източници на средства извън общинския бюджет – Оперативни програми, финансирани от фондовете на ЕС, Програма за развитие на селските райони, Програми за трансгранично сътрудничество, Програми на българските министерства и други. Като алтернативи за съ-финансиране на проекти могат да се ползват кредити от фондове, краткосрочни банкови заеми, целеви субсидии и помощи от държавния бюджет, концесии и др.

5.4. Информирание на обществеността

Община Вълчедръм има функционираща система за информиране на населението за състоянието на околната среда. Информационното обслужване се състои в събиране и предоставяне на данни за състоянието на околната среда, информиране обществеността за включването ѝ в предстоящи екологични мероприятия, за участие при разработване и обсъждане на проекти, за изпълнение на конкретни мероприятия и резултатите от тях и т.н.

Съгласно нормативните изисквания на чл.17 от Закона за опазване на околната среда, всеки има право на достъп до налична информация за състоянието на компонентите на околната среда, както и за дейностите или мерките, включително административни мерки, планове и програми, които оказват или са в състояние да оказват въздействие върху околната среда.

Информирането на населението на община Вълчедръм за състоянието на околната среда, за изпълнението на мерките от Общинската програма за опазване на околната среда, както и за реализацията на проекти с екологична насоченост се осъществява чрез публикуването на информация на интернет страницата на общината. Извършва се

уведомяване на населението за инвестиционни предложения и допускане изработването на проекти на подробни устройствени планове.

Информацията се предоставя чрез публикуване в областни вестници, помества се на електронната страница на Община Вълчедръм, провеждат се информационни кампании.

РАЗДЕЛ II. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ /SWOT АНАЛИЗ.

SWOT анализът е метод за стратегически анализ при подготовка на документи на публичната политика. Методът цели да установи:

- Кой са най-важните силни и слаби страни в дадена организация, политика, сектор, т.е. характеристиките на вътрешната структура;
- Кой са най-важните възможности и най-сериозните заплахи пред развитието на дадена организация, политика, сектор, т.е. характеристиките на външната среда;
- Какво е съотношението между силните и слабите страни, от една страна, и възможностите и заплахите, от друга страна;
- Кой са лостовете на развитие и каква е основата на стратегиите за бъдещо развитие.

SWOT анализът е обективно следствие от извършените ситуационни анализи на съществуващото състояние и практики и изхожда от идеята за разделянето на обекта на анализ – управлението на отпадъците, от средата, в която той функционира. Обектът на анализ се разглежда откъм неговите „силни страни” и „слаби страни”. Средата, в която функционира управлението на отпадъците в общината, се диференцира на „възможности” и „заплахи”.

Силни страни. Силните страни са ресурси или други предимства, които притежава секторът. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство.

Слаби страни. Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на сектора.

Възможности. Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които секторът се възползва или би могъл да се възползва.

Заплахи. Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние на околната среда.

Анализът на силните страни на Община Вълчедръм, възможностите да се възползваме от тях, вътрешните слаби страни на Общината и възможностите да ги преодолеем или сведем до минимум, външните възможности /перспективи/ за Общината, както и външните заплахи, които са пречка за развитието и представляват риск за реализацията на програмата. Вследствие на този етап се предлага типа стратегия, която е подходяща да реализира Общината в бъдеще.

Целта на този анализ е да се оцени кои направления от дейностите по опазване на околната среда в региона на Община Вълчедръм са най-ефективни, в кои може да се постигне най-добър успех и хармонично развитие чрез използване на силните страни и благоприятните възможности на външната среда, както и чрез преодоляване или намаляване на действието на слабите страни и външните заплахи.

В технологията на стратегическото планиране SWOT анализът има ключово значение. Благодарение на него получените резултати от „анализа на средата” могат да се приоритизират и да бъдат структурирани по начин, позволяващ извличането на генералните стратегически цели, които ще преследва Община Вълчедръм през следващите години.

За целите на анализа е използвана цялата налична информация за съществуващото положение и тенденциите по компоненти на околната среда.

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
➤ Чиста околна среда, богато биоразнообразие и висок дял на защитени зони и територии в Натура 2000. ➤ Липса на сериозни източници на замърсяване на околната среда. ➤ Добро качество на атмосферния въздух. ➤ Липса на източници на наднормен шум и йонизиращи лъчения. ➤ Липса на замърсяване на почвите. ➤ Благоприятни условия за развитие на биоземеделие и животновъдство. ➤ Изградена система за организирано сметосъбиране във всички населени места в общината и частично въведено разделно събиране на отпадъци. ➤ Наличие на нормативна база и стратегически документи на местно ниво за разрешаване на проблемите по опазване на околната среда.	➤ Загуби на питейна вода и влошаване на качеството ѝ в резултат от амортизацията на водопреносната мрежа в някои от населените места. ➤ Частично изградена канализация, нито една нслична ПСОВ. ➤ Основен източник на енергия за отопление в общината са твърдите горива. ➤ Увеличаване на количествата депонирани отпадъци и нарастване нормата на натрупване на отпадъци на човек от населението. ➤ Липса на информация за отделените количества рециклируеми материали при предварителното третиране на отпадъците преди депониране. ➤ Периодично възникване на нерегламентирани замърсявания в общината. ➤ Отрицателен баланс между приходите и разходите за опазване на околната среда и управление на отпадъците. ➤ Липса на собствени финансови средства

	за финансиране на големи екологични проекти. ➤ Ниска екологична култура на населението. ➤ Слабо развито био земеделие.
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
➤ Адаптиране на залесяванията към климатичните промени и увеличаване капацитета на горите за редуциране на вредните емисии в атмосферата. ➤ Потенциал за развитие на биологично земеделие, растениевъдство и животновъдство с висока добавена стойност. ➤ Изграждане на канализация и ПСОВ във всички населени места на общината. ➤ Използване на нови технологии за третиране и оползотворяване на отпадъците. ➤ Намаляване използването на конвенционални източници на енергия и замяната им с възобновяеми. ➤ Въвеждане на нови и интерактивни форми на екологично образование и обучение. ➤ Повишаване на екологичната култура на населението за опазване на околната среда. ➤ Усъвършенстване на партньорството с НПО, бизнеса и други общини при подготовка и реализиране на екологични проекти. ➤ Използване на финансови инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с опазване на околната среда.	➤ Замърсяване на околната среда от антропогенни и други фактори. ➤ Глобално изменение на климата, водещо до изместване на климатичните зони и поражение на ресурсни проблеми. ➤ Опасност от засушаване и пресъхване на повърхностните водни източници в резултат на глобалното затопляне ➤ Нарастването на енергийните нужди може да доведе до нерационални решения и увеличаване използването на твърди горива. ➤ Незаконна сеч и браконьерство в горите. ➤ Риск от горски пожари и природни бедствия. ➤ Увеличаващи се разходи за дейностите за сметосъбиране и депониране на отпадъците. ➤ Социална чувствителност към повишаване на такса „Битови отпадъци”. ➤ Изхвърляне на отпадъци от населението на нерегламентирани места. ➤ Недостатъчна държавна подкрепа към местната власт за изпълнение на законовите задължения в сферата на опазване на околната среда.

РАЗДЕЛ III. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА

Визията е обобщена представа/желание на една общност за стандарта на живот и качества на средата, която тази общност изгражда, поддържа и обитава. Приетата визия, определяща желаното и постижимо състояние в екологичен аспект на община Вълчедръм за периода 2021-2027 г. е следната:

ВЪЛЧЕДРЪМ – ОБЩИНА С ЧИСТА ОКОЛНА СРЕДА, БЕЗ РИСКОВЕ ЗА НАСЕЛЕНИЕТО, С УСТОЙЧИВО ИЗПОЛЗВАНИ ПРИРОДНИ РЕСУРСИ И ЕКОЛОГИЧНО СЕЛСКО СТОПАНСТВО.

Визията за околната среда описва перспективите за развитие на Общината в перспектива от 7 години. Тя дава общата представа за характеристиките на околната среда в общината в контекста на концепцията за устойчиво развитие. Крайният резултат и изводите направени от анализите за визия са ориентирани към различните сфери на развитие на местно ниво.

РАЗДЕЛ IV. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

1. Генерална стратегическа цел

„Подобряване качеството на живот на населението в община Вълчедръм чрез осигуряване на зелена и благоприятна околна среда, обновяване на инфраструктурите и благоустрояване на населените места“.

2. Специфични цели

Стратегическата цел на Община Вълчедръм в областта на околната среда е да се ангажира и съдейства за опазване и предотвратяване на замърсяването на околната среда по всичките ѝ компоненти и фактори на въздействие, което ще доведе до намаляване на риска за здравето на населението.

За постигането на генералната стратегическа цел на Общинската програма за опазване на околната среда са формулирани следните специфични стратегически цели, оценени по приоритетност:

Специфична цел № 1: Опазване на водите и водните обекти и развитие на водоснабдителната инфраструктура

Мярка 1.1: Обезпечаване на добро състояние и управление на водните ресурси на територията на общината.

- Подобряване на водоснабдяването и качеството на питейната вода в община Вълчедръм.
- Доизграждане на канализационната мрежа и осигуряване на необходимата инфраструктура за пречистване и отвеждане на отпадъчните води от населените места.

Мярка 1.2: Превенция и управление на риска от наводнения и други природни бедствия

- Корекция на речни корита, пречистване и укрепване на канали, дерета и др.

Специфична цел №2: Устойчиво управление на отпадъците

Осигуряване на законосъобразно управление на отпадъците, чрез предотвратяване, намаляване или ограничаване на вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда.

Мярка 2.1: Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци

Мярка 2.2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и Прилагане на Стратегията и плана за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021 – 2027 г.

Мярка 2.3: Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране и обезвреждане на отпадъците

Мярка 2.4: Нормативно регулиране и укрепване на административния капацитет на общината за управление на отпадъците

Мярка 2.5: Участие на обществеността и превръщането ѝ в ключов фактор при прилагане на йерархията на управление на отпадъците

Специфична цел № 3: Опазване и поддържане на биологичното разнообразие

Мярка 3.1: Ограничаване на негативните влияния върху биологичното разнообразие

- Опазване и възстановяване на природните екосистеми, генетичното биоразнообразие и обезпечаване на биологичната сигурност, съгласно българското и международно екологично законодателство.
- Подобряване на контрола върху възможните негативни влияния върху биологичното разнообразие и обезпечаване постигането на устойчиво използване на биологичните ресурси в община Вълчедръм.

Мярка 3.2: Устойчиво управление на защитените зони по Натура 2000

- Включване на териториите с природозащитна стойност в цялостната схема за устройство на територията на община Вълчедръм.
- Устройство и социализиране на защитените зони по Натура 2000 като част от рекреационния потенциал на общината.

Специфична цел №4: Запазване и поддържане на доброто качество на атмосферния въздух

Мярка 4.1: Реализиране на проекти и дейности за ограничаване вредното въздействие от употребата на твърди горива и внядряване на щадящи околната среда производства.

- Поддържане на нивата на замърсителите на въздуха в населените места до нормативно определените нива в страната.

Специфична цел №5: Поддържане и развитие на зелените площи за широко обществено ползване и подобряване чистотата на населените места

Мярка 5.1: Подобряване чистотата на населените места, облагородяване и озеленяване на площите за обществено ползване

- Рехабилитация на съществуващата и изграждане на нова пътна и улична мрежа.
- Увеличаване и поддържане на зелените площи в населените места.

Специфична цел №6: Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население

Мярка 6.1: Осигуряване на възможности за повишаване на професионалната квалификация на кадрите, компетентни по управление на околната среда в Община Вълчедръм

Мярка 6.2: Подобряване на информационната обезпеченост и ангажиране на местното население за опазване на околната среда

- Създаване на работещ механизъм за обмен на информация сред заинтересованите институции и организации, работещи в сферата на околната среда.
- Осигуряване на публичен достъп до информация относно състоянието на околната среда и общинските дейности по управлението ѝ чрез интернет платформа.

Формулираните по-горе цели на Общинската програма за опазване на околната среда на Община Вълчедръм представят не само посоката на развитие на политиката на общината в тази област през следващите няколко години, но са и база за стратегията за устойчиво развитие на общината. Постигането на целите, заложиени в настоящата програма, само по себе си е следваща стъпка към систематичното решаване на екологичните проблеми в Община Вълчедръм.

РАЗДЕЛ V: ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ВЪЛЧЕДРЪМ 2021 Г. – 2028 Г.

Специфична цел № 1: Опазване на водите и водните обекти и развитие на водоснабдителната инфраструктура

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил. лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране	Индикатор за изпълнение
1	2	3	4	5	6	7
Мярка 1.1: Обеспечаване на добро състояние и управление на водните ресурси на територията на общината	1.1.1. Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа гр.Вълчедръм	2200	Община, ВиК дружество	2021 – 2023	МОСВ, ОПОС, ДБ, Общински бюджет, СПРЗСР, НПВУ, ФЛАГ, Публична инвестиционна програма на МС и др.	Км реконструирана водопроводна мрежа
	1.1.2. Допълнително водоснабдяване на село Разград, село Златия и село Долни Цибър, Община Вълчедръм	400	Община, ВиК дружество	2021 – 2025	МОСВ, ОПОС, СПРЗСР, НПВУ, ДБ, Общински бюджет и др.	Допълнителен осигурен дебит в м3
	1.1.3. Въвеждане на алтернативни технологии за пречистване на битови отпадъчни води в малките населени места.	100	Община	2021 – 2028	МОСВ, ДБ, Общински бюджет и др.	Брой въведени технологии
	1.1.4. Осъществяване на постоянен и периодичен мониторинг относно	-	В и К дружество, РЗИ	2021 – 2028	ВиК дружество РЗИ	Брой извършени проби

	качествата на подаваната питейна вода на територията на Община Вълчедръм.					
ОБЩО ЗА МЯРКА 1.1.		2700				
Мярка 1.2: Превенция и управление на риска от наводнения и други природни бедствия	1.2.1. Ежегодно прочистване на речни корита и дерета и наблюдаване на съоръжения, мостове, водостоци и други за предотвратяване на наводнения	10	Община	2021 – 2028	Общински бюджет	Брой мероприятия
	1.2.2. Почистване, укрепване и защита от разливи на речни корита на реките на територията на общината	100	Община	2021-2028	ОПОС, МОСВ, ДБ, Общински бюджет	Брой мероприятия
	1.2.3 Приемане на План за действие при природни бедствия и аварии	2	Община	2021 – 2028	Общински бюджет и др.	Приет план
	1.2.4. Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища	100	Община	2021 – 2028	ОПОС, ПУДООС, ДБ, Общински бюджет и др.	Брой мероприятия
	1.2.5. Картиране на уязвимите от наводнения зони в общината	10	Община	2021 – 2028	ДБ, Общински бюджет	Картирани зони в км2
	1.2.6. Изграждане на нови и оптимизиране и/или разширяване на съществуващи системи за	100	Община	2021 – 2028	ОПОС, МОСВ, ДБ, Общински бюджет	Брой функциониращи системи

	предупреждение, наблюдение, докладване; прогнозиране и сигнализиране във връзка с климатичните изменения и риска от природни бедствия и аварии					
	1.2.7. Залесяване/създаване на нови горски насаждения, включително за ограничаване на ерозията	500	Община, ДГС, частни собственици на гори	2021 – 2028	СПРЗСР, ДБ, Общински бюджет, Частни инвестиции	Залесени зони в км2
ОБЩО ЗА МЯРКА 1.2.		822				
ОБЩО ЗА СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1:		3532				

Специфична цел №2: Устойчиво управление на отпадъците

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране	Индикатор за изпълнение
1	2	3	4	5	6	7
Мярка 2.1: Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци	2.1.1. Организиране на информационни кампании за ползите от разделно събиране на рециклируемите отпадъци	10	Община и медии	постоянен до 2028 г.	Общински бюджет и др.	Брой кампании
	2.1.2. Разяснителна кампания сред населението, живеещо в селата за ползите от	10	Община и медии	постоянен до 2028 г.	Общински бюджет и др.	Брой кампании

	фамилното компостиране					
	2.1.3. Съставяне на регистър на всички производствени фирми на територията на общината и създаване на база данни за отделяните производствени отпадъци от тях	2	Община и предприятия	постоянен до 2028 г.	Общински, бюджет и др. източници	Налични регистър и база данни
	2.1.4. Пилотно въвеждане на намален размер на такса „Битови отпадъци“ за домакинствата, които прилагат домашно компостиране	-	Община Общински съвет	2021-2028	-	Приета методика за определяне на ТБО
	2.1.5. Извършване на актуален Морфологичен анализ на смесените битови отпадъци към 2024 г.	10	Община	2024	Общински бюджет	Изготвен Морфологичен анализ
ОБЩО ЗА МЯРКА 2.1.		32				
Мярка 2.2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и Прилагане на Стратегията и плана за действие за преход към	2.2.1. Разширяване и оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки във всички населени места на общината	20	Община, Организация по оползотворяване на отпадъци	2021-2028	Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки, Общински бюджет и др.	Обхванати населени места; Количество разделно събрани ООп
	2.2.2. Развитие на системата за събиране на масово разпространени опасни отпадъци от	10	Община	2021-2028	Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО	Брой пунктове за събиране на опасни отпадъци

кръгова икономика на Република България за периода 2021 – 2027 г.	домакинствата /луминисцентни лампи, батерии, акумулатори и отработени масла електрически и електронни уреди и др./				ОПОС	
	2.2.3. Закупуване на компостери за домашно компостиране и увеличаване броя на обхванатите домакинства	50	Община	2021-2028	Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО ОПОС, ПУДООС и др.	Брой домакинства с домашни компостери
	2.2.4. Обхващане на всички населени места от система за събиране на строителните отпадъци, образувани при ремонтни дейности в домкинствата	20	Общинска администрация	2021-2028	Общински бюджет, ПУДООС, и други	Брой обхванати населени места
	2.2.5. Изграждане на система за разделно събиране на употребяван текстил (дрехи) и обувки с цел намаляване на обема на тесктила, попадащ в общия обем на отпадъците, чрез поставяне на контейнери за събиране на употребяване дрехи.	0	Общинска администрация, Частни инвеститори	2021-2028	Частни инвеститори	Брой инсталирани контейнери за текстилни отпадъци
	2.2.6. Организиране на информационни кампании за ползите от разделно	10	Община	2021-2028	Общински бюджет и други	Брой кампании

	събиране на рециклируемите отпадъци					
ОБЩО ЗА МЯРКА 2.2.		110				
Мярка 2.3: Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране и екологосъобразно обезвреждане на отпадъците	2.3.1. Участие в регионалната система за управление на отпадъците - регион Монтана	-	РСУО	2021-2028	РСУО Монтана, МОСВ	Брой участия в заседания на РСУО
	2.3.2. Поставяне на видеонаблюдение и контрол на критичните точки за образуване на нерегламентирани сметища	20	Община	2021-2023	Общински бюджет, Държавен бюджет, МОСВ	Брой поставени устройства за наблюдение
	2.3.3. Подновяване на амортизираните съдове за смет /закупуване на нови/, обновяване и техническа поддръжка на транспортните средства за извозване на отпадъци	100	Община	2021-2028	Общински бюджет	Брой подменени съдове и транспортни средства
ОБЩО ЗА МЯРКА 2.3.		120				
Мярка 2.4: Нормативно регулиране и укрепване на административния капацитет на Общината за управление на отпадъците	2.4.1. Приемане на промени в общинската нормативна уредба съобразно развитието и изискванията на европейското, националното законодателство и местните политики за отпадъци	-	-	2021-2028	-	Съответствие на общинската нормативна база със законодателството -ДА/НЕ

	2.4.2. Обучения на служители в ОА и други общински звена по теми, свързани с управление на отпадъците	2	Община, МОСВ, НСОРБ	2021-2028	Общински бюджет, Държавен бюджет и др.	Брой обучени служители
	2.4.3 Изготвяне и публикуване на годишен отчет по изпълнение на дейностите заложи в Програмата за управление на отпадъците	-	Община	Постоянен, веднъж годишно до 31 март	-	Налични изготвени годишни отчети
ОБЩО ЗА МЯРКА 2.4.		2				
Мярка 2.5: Участие на обществеността и превръщането ѝ в ключов фактор при прилагане на йерархията на управление на отпадъците	2.5.1. Публикуване на обяви за консултации, срещи, обществени обсъждания и други в процеса на вземане на решения по общински нормативни актове и документи в областта на отпадъците	-	Община	2021-2028	-	Брой проведени срещи, обсъждания и консултации
	2.5.2. Провеждане на информационни и разяснителни кампании и издаване на информационни материали за разделно събиране и подобряване на управлението на битовите отпадъци като ресурси в съответствие с мерките,	3	Община	2021-2028	Общински бюджет и др.	Брой проведени кампании

	предвидени в общинската програма за управление на отпадъците за различни възрастови и социални групи					
	2.5.3. Провеждане на местни кампании по почистване на обществени зелени площи, паркове, градинки, площади и др.	3	Община	2021-2028	Общински бюджет и др.	Брой проведени кампании
	2.5.4. Организиране на конкурси на екологична тематика за деца и ученици	3	Община, училища и детски градини	2021-2028	Общински бюджет и др.	Брой организирани конкурси
	2.5.5. Участие в национални кампании на ПУДООС	50	Община, кметства, училища и детски градини	2021-2028	ПУДООС	Брой участия в кампании
ОБЩО ЗА МЯРКА 2.5.		59				
ОБЩО ЗА СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2:		323				

Специфична цел № 3: Опазване и поддържане на биологичното разнообразие

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране	Индикатор за изпълнение
1	2	3	4	5	6	7
Мярка.3.1: Ограничаване на негативните влияния върху биологичното разнообразие в	3.1.1. Изготвяне и/или актуализация на планове за управление на Защитените зони и биоразнообразието в общината	5	Община	2021 – 2028	Общински бюджет и други	Брой планове за управление

община Вълчедръм	3.1.2. Изграждане на нови и поддържане на съществуващи екопътеки в общината	30	Община, ДГС,	2021 – 2028	СПРЗСР, Общински бюджет и други	Брой екопътеки
	3.1.3. Поддържане и увеличаване на растителността в зелените системи, изпълнение на залесителни мероприятия	200	Община	2021 – 2028	СПРЗСР, Общински бюджет и други	Залесени територии в км2
	3.1.4. Картиране на биологичното разнообразие на територията на общината	50	Община	2021 – 2028	МОСВ, ПУДООС и др.	Налична карта на биологичното разнообразие
ОБЩО ЗА МЯРКА 3.1.		285				
Мярка 3.2: Устойчиво управление на защитените зони по Натура 2000 в община Вълчедръм	3.2.1. Подобряване на природозащитното състояние на видове и типове природни местообитания на територията на мрежата Натура 2000, попадащи в национални паркове, природни паркове и поддържани резервати	1000	Община РИОСВ, ДГС	2021 – 2028	ОПОС, ПУДООС и други	Брой мероприятия
	3.2.2. Подпомагане изпълнението на мерки по опазване и възстановяване на редки и застрашени растителни и животински видове,	100	РИОСВ, ДГС, Община	2021 – 2028	ОПОС, ПУДООС и други финансиращи програми	Брой мероприятия

	както и на ценни природни територии в общината					
	3.2.3. Изпълнение на предвидените лесоустройствени мероприятия по горскостопанските планове за горските територии	50	Община, ДГС	2021 – 2028	ДБ, Общинския бюджет и други финансиращи програми	Брой изпълнени мерки
	3.2.4. Развитие на предприятия за преработка на диворастващи плодове, билки и гъби.	100	Частен сектор	2021 – 2028	СПРЗСР и частни инвестиции	Брой предприятия
ОБЩО ЗА МЯРКА 3.2.		1250				
ОБЩО ЗА СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3:		1535				

Специфична цел №4: Запазване и поддържане на доброто качество на атмосферния въздух

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране	Индикатор за изпълнение
1	2	3	4	5	6	7
Мярка 4.1: Реализиране на проекти и дейности за ограничаване вредното въздействие от	4.1.1. Поетапно въвеждане на енергийно ефективно хибридно улично осветление в община Вълчедръм	500	Община	2021 – 2028	Финансов механизъм на ЕИП, НПВУ и др.	Обхванати улици в км

употреба на твърди горива и внедряване на щадящи околната среда производства						
	4.1.2. Оказване на административно съдействие на местните предприятия, при разработване на проекти за технологично обновяване и внедряване на щадящи околната среда производства	100	Община и предприятия	2021 – 2028	ОПИК, Частни инвестиции и др.	Брой осъществени фирмени проекти
	4.1.3. Реализиране на проекти за енергийна ефективност в общински сгради	5000	Община	2021 – 2028	Републикански бюджет, Общински бюджет, Европейски фондове	Брой общински сгради с реализирани проекти
	4.1.4. Провеждане на ежегодни информационни кампании за ползите от въвеждането на енергоспестяващи мерки и за вредното въздействие на изгарянето на твърди горива	5	Община	2021 – 2028	Общински бюджет	Брой кампании

	4.1.5. Подпомагане и съдействие за внедряване на алтернативни горива и алтернативни енергоизточници, в съответствие с дългосрочните цели на Зелена сделка на ЕС.	-	Община Вълчедръм	2021 - 2028	Частни инвестиции, Публични частни партньорства.	Брой осъществени проекти
ОБЩО ЗА МЯРКА 4.1.		5605				
ОБЩО ЗА СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 4:		5605				

Специфична цел №5: Поддържане и развитие на зелените площи за широко обществено ползване и подобряване чистотата на населените места

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране	Индикатор за изпълнение
1	2	3	4	5	6	7
Мярка 5.1: Подобряване чистотата на населените места, облагородяване и озеленяване на площите за обществено ползване	5.1.1. Благоустрояване на паркове, зелени площи и зони за отдих в малки населени места	200	Община	2021 – 2028	Общински бюджет, СПРЗСР, ПУДООС и други	Благоустроени зони в км2
	5.1.2. Организиране на ежегодни кампании за почистване на обществени зелени площи във всички населени места на общината	5	Община	2021 – 2028	Общински бюджет	Брой кампании

	5.1.3. Контрол за спазване на нормативните изисквания в областта на опазване на околната среда, включително изсичане на дървета и изгаряне на битови отпадъци	-	Община	2021 – 2028	-	Брой осъществени проверки
	5.1.4. Намаляване на емисиите на прах от общински улици и пътища, чрез редовно почистване и поддържане	50	Община	2021 – 2028	Общински бюджет	
ОБЩО ЗА МЯРКА 5.1.		255				
ОБЩО ЗА СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 5:		255				

Специфична цел №6: Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране	Индикатор за изпълнение
1	2	3	4	5	6	7
Мярка 6.1: Осигуряване на възможности за повишаване на професионалната квалификация на кадрите, компетентни по	6.1.1. Осигуряване на възможности за повишаване на професионалната квалификация на кадрите, компетентни по управление на околната среда	10	Община	2021 – 2028 г.	НСОРБ, ДБ, Общински бюджет	Брой проведени обучения

управление на околната среда в Общинска администрация - Вълчедръм	6.1.2. Създаване на общинска информационна система за мониторинг и управление на околната среда и регистър на зелени площи	20	Община	2021 – 2028 г.	Общински бюджет	Създадени Информационна система и Регистър
ОБЩО ЗА МЯРКА 6.1.		30				
Мярка 6.2: Подобряване на информационната обезпеченост и ангажиране на местното население за опазване на околната среда	6.2.1. Консултации и обществени обсъждания в процеса на вземане на решения по общински нормативни актове и документи в областта на опазването на околната среда	-	Община	2021 – 2028 г.	-	Брой проведени консултации и обществени обсъждания
	6.2.2. Издаване и разпространение на информационни материали, свързани с опазването на околната среда	5	Община, РИОСВ, НПО Училища	2021 – 2028г.	ПУДООС, Общински бюджет	Брой разпространени информационни материали
	6.2.3. Провеждане на анкетни проучвания за мнението на населението за опазването на околната среда	-	Община	2021 – 2028 г.	-	Брой проведени анкети
	6.2.4. Организиране на конкурси на екологична тематика и „зелени“ училища за деца и ученици от общината	-	Община, Училища, Детски градини	2021 – 2028 г.	-	Брой проведени конкурси

ОБЩО ЗА МЯРКА 6.2.	5				
ОБЩО ЗА СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 6:	35				
ОБЩ БЮДЖЕТ НА ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПРОГРАМАТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ВЪЛЧЕДРЪМ 2021-2028	11275				

РАЗДЕЛ VI. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Спазването на екологичното законодателство и прилагането на политиката на Община Вълчедръм, дефинирана в настоящата Програма за опазване на околната среда за периода 2021-2028 г., се организира от Кмета на общината или от упълномощено от него друго длъжностно лице. Реализацията на Програмата може да се определи като процес на системно планиране, събиране и анализ на информация и данни, разработване на проекти, кандидатстване за финансиране, реализация на одобрените проекти и редица други контролни и съпътстващи дейности. В този смисъл е целесъобразно Общината да разработи и прилага единна стройна система, в която са ясно определени отговорниците за заложените проекти и дейности в програмата.

Наблюдението и оценката следва да проследяват ежегодно до каква степен са изпълнени конкретните задачи (чрез показателите) за постигане целите на ПООС и спазени ли са тези основни принципи. В случаи, че не са изпълнени задачите за съответния период или не са съблюдавани принципите на публичност, прозрачност и равнопоставеност се извършва анализ на причините за това и какви действия следва да бъдат предприети с оглед на тяхното реализиране.

По отношение реализацията на заложените в Програмата цели и мероприятия, основната дейност за координация, изпълнение и отчет е задължение на еколога на общината.

Периодично да се извършва актуализация на програмата, свързана с възникнали нови обстоятелства и документи.

Да се представя ежегоден отчет за изпълнението пред Общинския съвет.

Източници на финансиране на екологични проекти

Основните източници за финансиране на екологични проекти са:

- Общинския бюджет;
- Държавния бюджет;
- Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда;
- Националния доверителен екофонд;
- Публична инвестиционната програма на МС;
- Кохезионен фонд;
- Европейски фонд за регионално развитие;
- Финансови ресурси по линия на МОСВ;
- Оперативна програма „Околна среда“ 2021-2027 г.;
- Финансов механизъм на ЕИП;
- Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони 2021-2027 г. (СПРЗСР);

- Програма за иновации и конкурентоспособност 2021-2027 г.;
- Специализирани кредитни линии на банкови институции;
- Механизъм „съвместно изпълнени“ в рамките на протокола от Киото към Рамковата конвенция по изменение на климата;
- Споразуменията за двустранно сътрудничество;
- Международни организации, финансови институции и др.

РАЗДЕЛ VII. МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ

Координиращ орган за наблюдение и оценка на изпълнението на ОПООС 2021-2028 г. е РИОСВ - Монтана. Орган за контрол по изпълнение на Програмата е Общинският съвет.

Кметът на общината информира ежегодно Общинския съвет и обществеността за изпълнението на програмата през предходната календарна година. За целта се изготвя Отчет за изпълнение на Програмата за предходната година, който се представя **в срок до 31 март** и се публикува на Интернет страницата на общината. Копие от отчета се изпраща на РИОСВ – Монтана.

Препоръчва се годишният доклад да съдържа информация за: Същността на общинската политика за опазване на околната среда; Напредъка по изпълнението на целите, приоритетите и мерките; Възникналите проблеми и предприетите мерки за тяхното решаване; Осъществяваните мероприятия за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на политиката.

За осъществяване на мониторинга се използват следните документи: Въпросници; Протокол за предаване на въпросниците; Протокол за приемане на попълнените въпросници; Анкетни карти; Протоколи от провеждане на публични мероприятия; Матрични карти за оценка на индикаторите; Мониторингови доклади.

Контролът като основна функция на системата за управление има за цел да създаде условия за подобряване работата на общинската администрация и за формулиране на правилни управленски решения във връзка с изпълнение на тази политика.

Предвид разпределението в обхвата на работа и функционалните задачи, присъщи на контрола, неговата основна задача е свързана с осигуряване на законосъобразност при изпълнението на политиките за опазване на околната среда, както и целесъобразност изразяваща се в процеса на детайлизирано проследяване работата по изпълнение на ангажиментите на длъжностните лица по тази политика.

Същностната характеристика дефинираща обхвата и съдържанието на контролния процес във висока степен се определя от съществуващите законови изисквания по отношение осигуряване на законосъобразност в публични институции и органи на местната власт.

Община Вълчедръм има разработена и функционираща вътрешна система за финансово управление и контрол, която на практика покрива изискванията за контрол върху законосъобразността на прилаганите инструменти при изпълнение на общински политики.

В този смисъл съществуващите субекти на контрол, вътрешни за общината и техните правомощия се уреждат от действащата вътрешна система за финансово управление и контрол. Формите и методите на работа за тях се предопределят от нормативните изисквания с вътрешен и външен характер.

Реализирането на Програмата за опазване на околната среда на община Вълчедръм е непрекъснат процес на изпълнение на дейностите, наблюдение, контрол и актуализация. Отчита се натрупания опит, трудностите и неуспехите, извършват се корекции на съществуващите вече насоки за развитие в посока към адаптиране на новите обстоятелства и промени във вътрешната и външна среда.

Главните рискове за постигането на стратегическите цели са свързани с комплекс от фактори, които до голяма степен са трудно предвидими в бъдещето. Това означава, че реализацията на програмата трябва да бъде непрекъснат процес на наблюдение, контрол и актуализация, анализ и корекции при грешки, трудности и неуспехи за адаптиране на планираните дейности към новите обстоятелства и пазарни условия. Основните компоненти на Програмата за опазване на околната среда (визия, цели, приоритети и мерките в плана), имат за цел да дадат преди всичко перспективи и насоки за развитие, но нямат задължителен характер. Тези компоненти не ограничават възможността да бъдат разработвани, предлагани и реализирани и други практически мерки, програми и дейности, стига да са финансово и организационно обезпечени.

РАЗДЕЛ VIII. НОРМАТИВНА И СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА

- Интегриран план в областта на енергетиката и климата в Република България 2021-2030 г.
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие 2030 г.
- Национален план за управление на отпадъците в Република България 2021–2028 г.
- Стратегия и план за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021–2027 г.
- Националната програма за подобряване на качеството на атмосферния въздух 2018-2024 г.
- Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020-2030 г.
- Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030 г.
- Национална програма за развитие: България 2030
- Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.

- Национална програма за приоритетно изграждане на селищни пречиствателни станции за отпадъчни води
- Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие
- Национална програма за предотвратяване на образуването на отпадъци
- Закон за опазване на околната среда
- Закон за водите
- Закон за управление на отпадъците
- Закон за чистотата на атмосферния въздух
- Закон за почвите
- Закон за защита от шума в околната среда
- Закон за подземните богатства
- Закон за опазване на земеделските земи
- Закон за биологичното разнообразие
- Закон за лечебните растения
- Закон за защитените територии
- Закон за защита на растенията
- Закон за защита на животните
- Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и препарати
- Закон за устройство на територията
- Закон за местните данъци и такси
- Закон за ратификация на Базелската Конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане
- Наредба №7 от 22 декември 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните територии и устройствени зони;
- Наредба №7 от 3 май 1999 г. за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух;
- Наредба №12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух;
- Наредба №11 от 14 май 2007 г. за норми за арсен, кадмий, живак, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух, доп. и изм. ДВ бр. 25/2017 г.;
- Наредба №1 от 10 октомври 2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води;

- Наредба №2 от 13 септември 2007 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници;
- Наредба №3 от 16 октомври 2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди;
- Наредба №1 от 11 април 2011 г. за мониторинг на водите,
- Наредба №6 от 9 ноември 2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти;
- Наредба №9 от 16 март 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели;
- Наредба №2 от 8 юни 2011 г. за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване;
- Наредба №12 от 18 юни 2002 г. за качествените изисквания към повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване,;
- Наредба за ползването на повърхностните води;
- Наредба №26 за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт;
- Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри;
- Наредба №2 от 23.07.2014 г. за класификацията на отпадъците;
- Наредба №4 от 5.04.2013 г. за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци;
- Наредба № 6 от 13 Септември 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.
- Наредба №7 от 24.08.2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци;
- Наредба №7 от 19.12.2013 год., за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци;
- Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци;
- Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали;
- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки;

- Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци;
- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието;
- Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти;
- Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства;
- Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване;
- Наредба за батерии и акумулатори и за негодните за употреба батерии и акумулатори;
- Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми;
- Наредба №3 от 1 август 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите;
- Наредба №2 от 20 януари 2004 г. за привалата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения;
- Наредба №5 от 19 юли 2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят билкозаготвителните пунктове и складовете за билки;
- Наредба за разработване на планове за управление на защитени територии;
- Наредба №54 от 13 декември 2010 г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда;
- Наредба №6 от 26 юни 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението,;
- Наредба за изграждане, експлоатация и развитие на национална автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон в Република България,;
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми;
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда;
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони;
- План за интегрирано развитие на община Вълчедръм 2021-2027 г.
- Наредба за опазване на околната среда и управление на отпадъците на територията на община Вълчедръм;

- Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Вълчедръм;
- Наредба за опазване на обществения ред и сигурност на гражданите на територията на община Вълчедръм.

СПИСЪК НА ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ВиК	Водоснабдяване и канализация
ГПСОВ	Градски пречиствателни станции за отпадни води
ДБ	Държавен бюджет
ДЛ	Държавно лесничейство
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗВ	Закон за водите
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗЗТ	Закон за защитени територии
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗЧАВ	Закон за чистотата на атмосферния въздух
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИЕО	Индивидуални емисионни ограничения
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КР	Комплексни разрешителни
ЛУП	Лесоустройствен план
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
НПОБР	Национален план за опазване на биологичното разнообразие
НПО	Неправителствени организации
НПУДО	Национална програма за управление на дейностите по отпадъците
НСОБР	Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие
НСОСПД	Национална стратегия по околна среда и План за действие
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОБ	Общински бюджет
ОПИК	Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност”

ОПДУ	Оперативна програма „Добро управление“
ПД	План за действие
ПДК	Пределно допустими концентрации
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
РИОСВ	Регионална инспекция за околна среда и води
СПРЗСР	Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони
ТБО	Твърди битови отпадъци
dka	Декар
ха	Хектар
t	Тон

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1 - Раздел „Лечебни растения“ към Програма за опазване на околната среда на община Вълчедръм 2021-2028 г.